

RADA MIEJSKA ŁOMŻY

W załączeniu przedkładam **Informację Podlaskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Białymstoku o stanie środowiska na terenie miasta Łomży za rok 2016**, z której wynikają następujące wnioski:

1. Monitoring prowadzony dla powiatu Miasto Łomża wykazał zły stan wód dla badanych rzek (Narew, Łomżyczka i Struga Lepacka) w 2016 r., przy czym stan ekologiczny Narwi i Łomżyczki oceniono jako słaby, a Strugi Lepackiej jako umiarkowany. We wszystkich trzech badanych jcwp biorąc pod uwagę oceny składowe oraz dziedziczenie wskaźników z lat poprzednich, stwierdzono zły stan wód.
2. Głównymi źródłami zanieczyszczeń wód powierzchniowych w mieście są: Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji MPWiK (miejska oczyszczalnia ścieków); Przedsiębiorstwo Przemysłu Spożywczego PEPEES S.A. (objekty łąkarskie, ścieki socjalne i deszczowe) oraz miasto Łomża (kolektory wód opadowych).
3. Stwierdzono dobry stan chemiczny wody podziemnej z ujęcia.
4. Głównymi punktowymi źródłami zanieczyszczeń powietrza na terenie miasta są: Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej (ciepłownia miejska) oraz kotłownia Przedsiębiorstwa Przemysłu Spożywczego w Łomży.
5. Badania zanieczyszczeń gazowych tj. dwutlenku siarki, dwutlenku azotu i pyłu zawieszonego PM10, prowadzone na stacji monitoringu na terenie miasta w roku 2016 r. nie zanotowały przekroczeń. Natomiast odnotowano przekroczenia poziomu dopuszczalnego stężenia zanieczyszczeń pyłu PM 2,5 zarówno dla poziomu dopuszczalnego jak i dla poziomu dopuszczalnego dla roku – faza II. Biorąc pod uwagę wszystkie badane zanieczyszczenia powietrza jakość powietrza w Łomży zakwalifikowano do klasy C.
6. Przeprowadzona przez WIOŚ kontrola w Zakładzie Gospodarowania Odpadami z siedzibą w Łomży związana z krótkotrwałym pożarem na składowisku wykazała brak jego wpływu na pogorszenie stanu środowiska. Natomiast na terenie Zakładu Przetwarzania i Unieszkodliwiania Odpadów w Czartorii trwają przygotowania do budowy nowej kompostowni.
7. Najwyższe natężenie promieniowania elektromagnetycznego w Łomży odnotowano przy ulicy Niemcewicza i Śniadeckiego. W żadnym z 5 punktów pomiarowych na terenie miasta nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnych pól elektromagnetycznych.
8. W roku 2016 na terenie Łomży WIOŚ nie prowadził badań klimatu akustycznego.
9. Hałas przemysłowy nie stwarzał w Łomży większych problemów.

Wnoszę o przyjęcie przedłożonej Informacji do wiadomości.

Do referowania tematyki proponuję zaprosić Kierownika Delegatury w Łomży Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Białymstoku – Pana Waldemara Gołaszewskiego.

z up. PREZYDENTA MIASTA

dr Agnieszka Barbara Muzyk
ZASTĘPCA PREZYDENTA MIASTA



**Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Białymstoku
Delegatura w Łomży**

18-402 Łomża, ul. Akademicka 20
tel. (86) 218-21-69; fax: 218-28-93; e-mail: lomza@wios.bialystok.pl

Informacja

**Podlaskiego Wojewódzkiego Inspektora
Ochrony Środowiska w Białymstoku
o stanie środowiska na terenie Łomży
w 2016 roku**

Łomża, lipiec 2017

Spis treści:

Wstęp	3
1. Stan czystości i ochrona wód	3
1.1. Presje- Źródła zanieczyszczenia wód	3
1.2. Stan - Ocena jakości wód powierzchniowych	4
1.3. Przeciwdziałania – Działalność kontrolna	8
1.4. Wody podziemne	10
2. Powietrze	11
2.1. Presje - Emisja zanieczyszczeń do powietrza	11
2.2. Stan - Monitoring imisji	14
2.3. Przeciwdziałania – Działalność kontrolna	24
3. Gospodarka odpadami	27
3.1. Presje- Ilość wytworzonych odpadów	27
3.2. Stan – istniejące instalacje do odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych	28
3.2.1. Stan - odpady niebezpieczne	31
3.3. Przeciwdziałania – Działalność kontrolna	32
4. Promieniowanie elektromagnetyczne /PEM/	34
4.1. Presje – Źródła emisji PEM	34
4.2. Stan – Pomiar kontrolne PEM w 2014r.	35
4.3. Przeciwdziałania	36
5. Hałas	36
5.1. Hałas komunikacyjny	36
5.2. Hałas przemysłowy	37
6. Ochrona środowiska przed poważnymi awariami	38
7. Działalność kontrolna WIOŚ	40

Łomża – miasto w północno-wschodniej Polsce, w województwie podlaskim, nad rzeką Narew. Łomża leży na historycznym Mazowszu, na Ziemi Łomżyńskiej, w północnej części Międzyrzecza Łomżyńskiego. W latach 1975-1998 była stolicą województwa łomżyńskiego. Od 1 stycznia 1999 roku jest siedzibą powiatu łomżyńskiego oraz stolicą powiatu grodzkiego. Łomża, to główny ośrodek gospodarczy, edukacyjny i kulturowy ziemi łomżyńskiej oraz jedno z trzech głównych miast województwa podlaskiego (obok Białegostoku i Suwałk). Powierzchnia ogółem wynosi 32,72 km². Łomża składa się z czterech zwyczajowych dzielnic: Stare Miasto, Południe, Łomżyca i Kraska, które dzielą się na 15 osiedli.



Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, na koniec 2016 roku łomża liczyła 62 782 mieszkańców. W ciągu ostatnich 10 lat liczba ludności ma wyraźny trend spadkowy (migracje do większych miast i za granicę), który jest spowodowany brakiem perspektyw na przyszłość oraz wciąż malejącym rynkiem pracy.

Warunki naturalne

Łomża, wraz z całą Ziemią Łomżyńską, leży w obszarze Zielonych Płuc Polski, obszaru zaliczanego do ostatnich w Europie terenów o nieskażonej przyrodzie i unikalnych walorach krajobrazowych. Miasto położone jest na wzgórzach morenowych, obejmujących wysoką, lewobrzeźną skarpę pradoliny Narwi. Od strony południowo-wschodniej z miastem sąsiaduje rezerwat przyrody, który stał się podstawą do utworzenia Łomżyńskiego Parku Krajobrazowego Doliny Narwi, a także Rezerwat przyrody „Rycerski Kierz” (na zachód) oraz Czerwony Bór (na południe). Przez miasto przepływają dwie rzeki: Narew i Łomżyczka. W mieście znajduje się 12 pomników przyrody wpisanych do rejestru Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody. Głównie są to pojedyncze drzewa wiekowe, znajdujące się na terenie parków miejskich.

Gospodarka

Położenie Łomży w regionie o charakterze rolniczo-leśnym wskazuje na podstawowe kierunki rozwoju gospodarczego, którymi są branże nieuciążliwe ekologicznie, tj. przemysł spożywczy, browarnictwo, elektronika, przemysł materiałów budowlanych, drzewny, meblarski, produkcja i przetwórstwo płodów rolnych, a także turystyka i agroturystyka.

Tranzyt

Łomża, usytuowana w odległości zaledwie 140 km od Warszawy i 75 km od Białegostoku, jest ważnym węzłem międzynarodowego i krajowego transportu drogowego:

- 138 km od przejścia granicznego w Kuźnicy,
- 146 km od przejścia granicznego w Ogrodnikach.

Przez Łomżę przebiegają drogi krajowe (nr 61, 63) oraz wojewódzkie, obciążone dużym ruchem lokalnym i tranzytowym, w tym pojazdów ciężarowych.

1. Stan czystości i ochrona wód

1.1. Presje - Źródła zanieczyszczeń wód

Dominujące presje wywierane przez człowieka na środowisko wodne to:

- pobór wód na różne cele;
- wprowadzanie do wód zanieczyszczeń wraz ze ściekami komunalnymi, przemysłowymi oraz wodami pochłodziwymi;
- wprowadzanie do wód zanieczyszczeń ze źródeł rolniczych (nieprawidłowe nawożenie, brak skanalizowania terenów wiejskich, hodowlane fermy wielkotowarowe);

- zmiany morfologiczne i hydrologiczne wynikające z inwestycji w dziedzinie regulacji rzek (melioracje), czy energetyki.

Dane o wielkościach presji gromadzi Główny Urząd Statystyczny. Dane są corocznie aktualizowane i udostępniane na stronie GUS: bdl.stat.gov.pl/BDL/.

1.2. Stan - Ocena jakości wód powierzchniowych

Podstawą badań monitoringowych wód powierzchniowych płynących, zrealizowanych przez Inspektorat w 2016 roku był Program Państwowego Monitoringu Środowiska na lata 2016-2020, opracowany przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska i zatwierdzony przez Ministra Środowiska oraz opracowany na tej podstawie przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Białymstoku i zatwierdzony przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, Program Państwowego Monitoringu Środowiska województwa podlaskiego w latach 2016-2020.

Program monitoringu wód zrealizowano zgodnie z wymogami *Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 15 listopada 2011 r. w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych (Dz. U. 2011 r. Nr 258, poz. 1550)*.

Podstawą oceny jakości wód było **nowe** *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2016 roku w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz. U. 2016 r. , poz. 1187)*.

Punkty monitoringowe ustanawiane są na reprezentatywnych odcinkach Jednolitych Części Wód Powierzchniowych (JCWP), wyznaczonych przez Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej. Monitoring JCWP prowadzi się w sposób umożliwiający ocenę ich stanu oraz ilościowe ujęcie czasowej i przestrzennej zmienności elementów jakości i parametrów wskaźnikowych dla elementów biologicznych, hydromorfologicznych, fizykochemicznych i chemicznych.

W powiecie miasta Łomży, zgodnie z terminarzem badań ustalonym dla krajowej sieci pomiarowej, badaniami w 2016 roku, w ramach *monitoringu diagnostycznego*, objęto rzeki: Łomżyczkę i Lepacką Strugę. Narew badano tylko w zakresie wybranych wskaźników zanieczyszczeń chemicznych, które w latach ubiegłych powodowały obniżenie klasyfikacji wód. Ocenę stanu wód dla Narwi odziedziczono z roku 2013, w którym wykonywane były badania w pełnym zakresie. Ocenę uaktualniono badaniami przeprowadzonymi w 2014 roku w ramach monitoringu operacyjnego oraz w 2016 roku, w zakresie wybranych wskaźników.

Ocenę **JCWP Łomżyczka** przeprowadzono na podstawie badań zrealizowanych w 2016 roku, w ramach monitoringu diagnostycznego, w pełnym wymaganym zakresie wskaźników (szeroki zakres badań biologicznych, fizykochemicznych i chemicznych).

Ze względu na fakt, że odsiąki z obiektów oczyszczania ścieków w warunkach glebowych, zakładów PEPEES S.A. w Łomży mogą mieć wpływ na jakość wód **JCWP Lepacka Struga**, zamieszczono również ocenę jakości wód tej rzeki. Przeprowadzono ją na podstawie badań zrealizowanych w 2016 roku, w ramach monitoringu diagnostycznego, w pełnym wymaganym zakresie wskaźników (szeroki zakres badań biologicznych, fizykochemicznych i chemicznych).

Ocenę **JCWP Narew od Biebrzy do Pisy** badaną w punkcie pomiarowo-kontrolnym m. Nowogród (powyżej ujścia Pisy) w 2016 roku uaktualniono o badanie 2 wskaźników z grupy WWA: benzo(g,h,i)peryleny i indeno(1,2,3-cd)pirenu, ze względu na fakt występowania pozanormalnych stężeń tych wskaźników w latach poprzednich. Ze względu na zlokalizowane w zlewni źródło, zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Uwalniania i Transferu Zanieczyszczeń (PRTR), w Narwi badano również stężenia niklu. Badanie w pełnym zakresie pomiarowym (monitoring diagnostyczny), prowadzone jest w 2017 roku.

Omówienie wyników badań rzek:

ŁOMŻYCZKA jest III-rzędowym, lewostronnym dopływem Narwi o długości 16,4 km i powierzchni zlewni 74km². Rzeka uchodzi do Narwi na 200,8 km. W środkowym biegu przepływa przez Łomżę, gdzie jest odbiornikiem wód opadowych z kanalizacji deszczowej obejmującej ok. 2/3 obszaru miasta. Od 2015 roku JCWP Łomżyczka nie była już przez KZGW uznana za wody silnie zmienione. Oceniono więc jej stan, a nie jak w latach poprzednich, potencjał.

Ocena stanu JCWP Łomżyczka – ppk ujście – Grobla Jednaczewska

- Ocena stanu ekologicznego – stan **słaby**.

Ocenę przeprowadzono na podstawie elementów:

- biologicznych: klasyfikacja – **IV klasa**: dwa badane wskaźniki: fitobentos - indeks okrzemkowy – IO oraz Indeks Makrobezkręgowców Bentosowych – MMI – IV klasa (podobnie jak w roku 2013). Wskaźnik makrofitowy MIR - był gorszy jak w 2013 roku (II klasa) i mieścił się w klasie III.

Ocena ichtiologiczna rzek wykonywana od 2011r. przez Instytut Rybactwa Śródlądowego w Olsztynie nie obejmowała badania Łomżyczki,

- fizykochemicznych – klasyfikacja - **poniżej dobrego PSD**. O obniżeniu klasyfikacji, w stosunku do notowanej w 2013 roku, zadecydowało 5 wskaźników (przewodność właściwa, substancje rozpuszczone, chlorki, wapń i twardość ogólna) dla których **nowe rozporządzenie ocenowe** (przytoczone na wstępie) nałożyło bardziej rygorystyczne granice dopuszczalne. Faktycznie stwierdzone w trakcie pomiarów wielkości nie odbiegały od wartości notowanych w 2013 roku. Zarówno wskaźniki tlenowe jak i związki biogenne mieściły się w I i II klasie (stan dobry);

- fizykochemicznych wspomagających ocenę stanu ekologicznego, określanymi jako substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska wodnego – żaden badany wskaźnik z tej grupy nie przekroczył granicy **stanu dobrego**.

- Ocena stanu chemicznego - stan **poniżej dobrego**.

Ocenę wykonano w 2016 roku na podstawie prawie pełnej listy wskaźników substancji priorytetowych. Nie dziedziczono wskaźników z lat ubiegłych. **O obniżeniu klasyfikacji zadecydowały, zmienione nowym rozporządzeniem ocenowym na bardziej rygorystyczne, wartości: średnioroczna benzo(a)pirenu oraz maksymalna benzo(b)fluorantenu.**

- Ocena obszaru chronionego wrażliwego na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych – ze względu na przekroczenie wartości wyznaczonej dla stanu dobrego w zakresie fitobentosu (wskaźnik indeks okrzemkowy - IO), badane JCWP **nie spełnia wymagań dla obszarów chronionych.**

Biorąc pod uwagę wszystkie składowe oceny - STAN WÓD w JCWP Łomżyczka określono jako - ZŁY

STRUGA LEPACKA jest III-rzędowym, lewostronnym dopływem Narwi o długości 18,5 km i powierzchni zlewni ok. 50 km². Rzeka uchodzi do Narwi na 185,8 km jej biegu. Odprowadza ona do Narwi wody odfikowane z obiektów tąkarskich, na które odprowadzane są ścieki technologiczne, socjalno-bytowe i wody pochłonicze z Przedsiębiorstwa Przemysłu Spożywczego „PEPEES” S.A. w Łomży. Ścieki oczyszczane są na 2 obiektach tąkarskich: Mątwica-Kupiski i Kupiski-Jednaczewo, pełniących funkcje biologicznych oczyszczalni ścieków w warunkach glebowych. Ścieki produkcyjne PEPEES, nie zawierają żadnych niebezpiecznych substancji. Wchodzące w ich skład substancje organiczne, rozkładając się, powodują przede wszystkim, obniżenie zawartości tlenu w wodzie.

Ocena stanu JCWP Lepacka Struga –ppk m. Szablak

- Ocena stanu ekologicznego – stan **umiarkowany**.

Ocenę przeprowadzono na podstawie elementów:

- biologicznych - **III klasa czystości**: wskaźnik okrzemkowy – IO, Makrofitowy Indeks Rzeczny – MIR, Indeks Makrobezkręgowców Bentosowych – MMI - wszystkie wskaźniki biologiczne badane były w 2016r. i wszystkie trzy zakwalifikowano (podobnie jak w 2013 roku) do III klasy. Nie dziedziczono wskaźników biologicznych z lat ubiegłych. Ocena ichtiologiczna rzek wykonywana od 2011r. przez Instytut Rybactwa Śródlądowego w Olsztynie nie obejmowała badania tej JCWP;
- fizykochemicznych – klasyfikacja - **stan poniżej dobrego - PSD** - zbadane w 2016 roku stężenia 6 wskaźników fizykochemicznych przekroczyły wartości określone dla stanu dobrego (ogólny węgiel organiczny, substancje rozpuszczone, siarczany, wapń, twardość ogólna i zasadowość ogólna). Stężenia ww. wskaźników nie odbiegały od notowanych w 2013 roku, pogorszenie klasyfikacji wynika z wprowadzenia bardziej rygorystycznych norm dopuszczalnych. Znotowano nawet poprawę jakości wody, ponieważ średnioroczne stężenie fosforu fosforanowego nie wykraczało już poza stan dobry.
- fizykochemicznych wspomagających ocenę stanu ekologicznego, określanych jako substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska wodnego, żaden ze wskaźników tej grupy nie przekroczył wartości wyznaczonych dla **stanu dobrego**.

• **Ocena stanu chemicznego – stan poniżej dobrego**

Ocenę wykonano w 2016 roku na podstawie pełnej listy wskaźników substancji priorytetowych. Nie dziedziczono wskaźników z lat ubiegłych. Podobnie jak w roku 2015 nie notowano już przekroczeń wskaźników z grupy WWA (wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych) tj. benzo(g,h,i)perylenu i indeno(1,2,3-cd)pirenu (obecnie nie normowany). Stwierdzono natomiast sporadycznie występujące, ponadnormatywne stężenia rtęci, które obniżyły ocenę stanu chemicznego wód badanej JCWP. Badania w tym kierunku będą prowadzone.

- **Ocena obszaru chronionego wrażliwego na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych** - stwierdzono, że badane JCWP w zakresie wskaźników biologicznych (fitobentos, makrofity) oraz w zakresie stężenia średniorocznego ogólnego węgla organicznego, **nie spełnia wymagań dla obszarów chronionych**.

Biorąc pod uwagę wszystkie składowe oceny - STAN WÓD w JCWP Struga Lepacka określono jako - ZŁY

NAREW jest II rzędowym, prawostronnym dopływem Wisły, o powierzchni zlewni 75175,2 km². Długość całkowita rzeki wynosi 484 km, w tym długość odcinka płynącego na terenie Polski - 455 km. Rzeka bierze początek na terenie Białorusi w bagnach wschodniego skraju Puszczy Białowieskiej. Zlewnię górnej Narwi stanowią tereny stosunkowo słabo uprzemysłowione, o charakterze typowo rolniczym oraz duże obszary leśne. Przy granicy białoruskiej zlokalizowano zbiornik zaporowy Siemianówka, pełniący obecnie funkcje rekreacyjne. Znaczna długość rzeki na terenie woj. podlaskiego objęta jest ochroną w ramach Narwiańskiego Parku Narodowego oraz Parku Krajobrazowego Doliny Narwi, leżącego w powiecie łomżyńskim.

Ocena stanu JCWP Narew od Biebrzy do Pisy – ppk w m. Nowogród (powyżej ujścia Pisy) - w 2016 roku ocenę oparto na wskaźnikach odziedziczonych z badań prowadzonych w cyklu 2012-2015. Powtórzono tylko badania wskaźników priorytetowych, które w latach poprzednich decydowały o obniżeniu klasyfikacji.

• **Ocena stanu ekologicznego – stan słaby.**

Ocenę przeprowadzono na podstawie elementów:

- biologicznych klasyfikacja – **IV klasa**. Zbadane w 2014 roku wskaźniki tj. fitoplankton IFPL– II klasa (w 2012 klasa III) oraz makrofity - MIR- II klasa (w 2012 roku również klasa II) nie wykraczały poza stan dobry. W ocenie łącznej uwzględniono jednak odziedziczony z 2012 roku indeks ichtiologiczny - **IV klasa**, który obniżył ocenę biologiczną.
- fizykochemicznych – klasyfikacja: **stan dobry** – wszystkie zbadane w 2014 roku wskaźniki fizykochemiczne nie przekroczyły wartości określonych dla stanu dobrego.
- wspomagających ocenę stanu ekologicznego, określonych jako substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska wodnego, ocena została odziedziczona z lat 2012-2013 – żaden wskaźnik z tej grupy nie przekroczył wartości granicznych dla **stanu dobrego**.

Stan ekologiczny w badanej JCWP zakwalifikowano jako - **słaby**. O klasyfikacji stanu ekologicznego zdecydował tylko jeden, odziedziczony z 2012 roku, wskaźnik biologiczny – indeks ichtiofauny. Badanie ichtiofauny na zlecenie GIOŚ prowadzi Instytut Rybactwa Śródlądowego w Olsztynie. Bardzo często uzyskane w kraju wyniki tego indeksu nie korelują z pozostałymi wskaźnikami zanieczyszczenia, zarówno biologicznymi jak i chemicznymi. Mimo to, zgodnie z wymogami unijnymi, oceny tej nie można pominąć.

• **Ocena stanu chemicznego** – stan **dobry**.

- w 2016r. zbadano tylko 2 wskaźniki z grupy wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych WWA (benzo(g,h,i)perylene i indeno(1,2,3-cd)piren) oraz nikiel, pozostałe wskaźniki do oceny odziedziczono z 2012 roku, w którym wykonano prawie pełen, wymagany rozporządzeniem, zakres badania substancji priorytetowych dla środowiska wodnego. Badanie w 2016 roku powtórzono ze względu na nie odpowiadające normom wartości ww. WWA, zanotowane w 2014 roku.

• **Ocena obszaru chronionego wrażliwego na eutrofizację** wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych – stwierdzono, że wskaźniki: fitoplanktonowy IFPL oraz makrofitowy MIR w 2014 roku osiągnęły wartości mieszczące się w II klasie czystości. W stanie dobrym mieściły się też wymagane w tej ocenie wskaźniki fizykochemiczne (tlenowe i biogenne). **Badana JCWP spełnia więc wymagania dla obszarów chronionych.** Wytyczne do tej oceny nie uwzględniają wskaźnika ichtiologicznego.

Biorąc pod uwagę wszystkie składowe oceny - STAN WÓD w JCWP Narew od Biebrzy do Pisy określono jako – ZŁY.

Wnioski :

1. Stan ekologiczny:

Łomżycki oceniono jako **słaby** w 5 stopniowej skali tj. od stanu bardzo dobrego, poprzez dobry, umiarkowany, słaby do złego. O klasyfikacji zdecydowały dwa wskaźniki biologiczne (fitobentos i makrobezkręgowce bentosowe) oraz 5 wskaźników fizykochemicznych (chlorki, wapń, twardość, przewodność właściwa i substancje rozpuszczone), dla których **nowe rozporządzenie ocenowe** z 2016 roku, nałożyło bardziej rygorystyczne normy dopuszczalne. Średnioroczne wartości tych wskaźników nie odbiegają od notowanych w latach wcześniejszych. Mimo więc gorszej klasyfikacji, jakość wody pozostaje na podobnym, a nawet lepszym poziomie, ponieważ poprawił się wskaźnik z grupy substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego, wspomagających ocenę (węglowodory ropopochodne – indeks olejowy) , a także nie notuje się już przekroczeń w zakresie wskaźników tlenowych i związków biogenych.

Lepackiej Strugi oceniono jako **umiarkowany**. O klasyfikacji zdecydowały wszystkie trzy wskaźniki biologiczne oraz 6 wskaźników fizykochemicznych (OWO, substancje rozpuszczone, siarczany, wapń, twardość, zasadowość, substancje rozpuszczone), dla których **nowe rozporządzenie ocenowe** nałożyło bardziej rygorystyczne normy dopuszczalne. Średnioroczne wartości tych wskaźników nie odbiegają od notowanych w latach wcześniejszych, a nawet są lepsze. W 2013 roku jeden wskaźnik fizykochemiczny (fosforany) i jeden z grupy substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (indeks olejowy) przekroczyły granice stanu dobrego. W latach 2014, 2015 i 2016 powtórzono badanie indeksu olejowego i stwierdzono, że jest on już w stanie dobrym. Nie notuje się też przekroczeń w zakresie wskaźników tlenowych i związków biogenych.

Narwi od Biebrzy do Pisy (powyżej ujścia Pisy) oceniony został jako **słaby**. O ocenie stanu zdecydował jednak, wprowadzony do oceny w 2012r. wskaźnik ichtiologiczny, nie korelujący z pozostałymi badanymi wskaźnikami. Większość wskaźników biologicznych (z wyjątkiem indeksu ichtiologicznego) oraz fizykochemicznych, przyjętych do oceny, była w stanie dobrym. Mimo niekorzystnej klasyfikacji ogólnej jakość rzeki nie ulega pogorszeniu. Pełne badanie omawianej JCWP, w ramach planowego monitoringu diagnostycznego, prowadzone jest w 2017 roku.

2. Ocena stanu chemicznego omawianych rzek w 2016 roku była mniej korzystna niż w 2015 roku. Dwie JCWP (Łomżycką i Lepacką Strugę) oceniono jako posiadające **stan chemiczny poniżej dobrego**. O

obniżeniu klasyfikacji zdecydowały wskaźniki, dla których nowym rozporządzeniem z 2016 roku, obniżono wartości granicy stanu dobrego. Tylko Narew, w której pozostała ocena odziedziczona z lat 2012-2015, uzupełniona o badanie wybranych WWA i niklu pozostała w **dobrym stanie chemicznym**.

3. **We wszystkich trzech badanych jednolitych częściach wód powierzchniowych**, biorąc pod uwagę oceny składowe oraz dziedziczenie wskaźników z lat poprzednich, **stwierdzono zły stan wód**. Mimo niekorzystnej oceny ogólnej, analizując poszczególne wskaźniki zanieczyszczeń, widać jednak wyraźną poprawę jakości wody we wszystkich omawianych rzekach, szczególnie w zakresie wskaźników tlenowych i biogennych. Poprawa wskaźników biologicznych, wymaga jednak utrzymania dobrej jakości fizykochemicznej i chemicznej wody w długim okresie czasu, ponieważ są to wskaźniki określające jej stan długofalowy.

1.3. Przeciwdziałania - Działalność kontrolna

Rozporządzenie Ministra Środowiska z 18 listopada 2014 r. w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi, oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska (Dz. U. 2014 poz. 1800), określa częstotliwość poboru prób ścieków do badań i ich parametry. Inspektorzy WIOŚ w czasie kontroli prowadzą analizę wyników badania ścieków, **przedstawioną przez zarządzającego oczyszczalnią** i na tej podstawie określają czy warunki pozwolenia w zakresie ilości i jakości ścieków zostały dotrzymane.

Wykaz źródeł zanieczyszczeń wód powierzchniowych na terenie Łomży wg danych za 2016 rok

Lp.	Miejscowość, nazwa zakładu	Typ oczyszczalni	Uwagi
miasto łomża (odbiornik bezpośredni – rz. Narew)			
1	Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Łomży Przepustowość oczyszczalni wg projektu (m ³ /dobę): 20000 m ³ /d Lokalizacja punktu wprowadzania ścieków: 53°11'40,1" 22°05'22,2"	mechaniczno-biologiczna z pogłębionym usuwaniem biogenów; reaktory biologiczne A i B (każdy z dwoma ciągami technologicznymi), komora defosfatacji, zągęszczacz osadu nadmiernego ROS; instalacja do oczyszczania i wykorzystania biogazu, instalacja do współspalania biomasy oraz suszu osadowego	Stan formalno-prawny w zakresie oczyszczania i odprowadzania ścieków jest uregulowany. Zakład posiada pozwolenie wodnoprawne ważne do 25 maja 2017r. W okresie od 03.02 – 27.10.2016 roku przeprowadzono kontrolę opartą na analizie dokumentów z badań automonitoringowych, przekazanych przez zakład. Głównym zadaniem było sprawdzenie dotrzymania wielkości dopuszczalnych stężeń zanieczyszczeń w odprowadzanych z oczyszczalni ściekach. <u>Ustalenia:</u> - w otrzymanych wynikach badań ścieków i badań metali ciężkich w ściekach za IV kwartał 2015 roku stwierdzono przekroczenia fosforu ogólnego i azotu ogólnego; - w ściekach pobranych w I kwartale 2016 roku stwierdzono przekroczenie azotu ogólnego w 3 pobranych próbach; - w ściekach pobranych w II kwartale 2016 roku stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych stężeń zanieczyszczeń azotu ogólnego w trzech próbach oraz w jednej próbce - fosforu ogólnego; - w ściekach pobranych w III kwartale 2016 roku nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnych stężeń zanieczyszczeń. Powyższe badania wykonywało Laboratorium WIOŚ Białystok, Pracownia w Łomży, posiadające certyfikat laboratorium badawczego. W okresie 08-13.06.2016 roku przeprowadzono pozaplanową kontrolę interwencyjną w MPWiK której celem było sprawdzenie zasadności wniosku Zarządu Wspólnoty Gruntowej „PULWY” w Łomży (data wpływu 08.06.2016r.) o podjęcie interwencji, w którym

			<p>poinformowano o zalaniu ściekami terenu po obu stronach kanału odprowadzającego ścieki z miejskiej oczyszczalni ścieków do rzeki Narew oraz nie oczyszczeniu kanału w bieżącym roku przez MPWIK Łomża. W dniach 08-09.06.2016 roku przeprowadzono oględziny miejsca wskazanego we wniosku oraz pobliskiego terenu.</p> <p><u>Stwierdzono:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - wylot kolektora odprowadzającego ścieki z oczyszczalni oraz wody opadowe z placu MPWIK zlokalizowany jest kilka metrów za wałem ogrodzeniowym oczyszczalni; - nie stwierdzono przelewania się ścieków i śladów przelewania ich z rowu odprowadzającego ścieki do rzeki Narew na teren Wspólnoty Gruntowej „PULWY”; - skarpy rowu odprowadzającego ścieki i pas kilkumetrowej szerokości biegnący wzdłuż rowu, po jego obu stronach nie jest wykoszony; - w związku z tym, że koryto rowu zrzutowego porośnięte jest roślinnością wodną przepływ ścieków w rowie jest spowolniony. Rów wymaga oczyszczenia. - po obu stronach wylotu kolektora i rowu odprowadzającego ścieki z miejskiej oczyszczalni do Narwi znajduje się teren bagienny porośnięty roślinnością typową dla tego stanowiska, na powierzchni którego znajduje się woda; <p><u>W związku z powyższym przedstawiciele MPWIK w Łomży poinformowali, że pas i skarpy rowu zostaną wykoszone oraz zostanie oczyszczony rów po otrzymaniu pisemnej zgody od Zarządu Wspólnoty Gruntowej „PULWY” w Łomży na przejazd na tym terenie.</u></p> <p>W okresie 01. - 28.06 2017 roku przeprowadzono kontrolę w zakresie przestrzegania przez wytwórców komunalnych osadów ściekowych przepisów ustawy o odpadach oraz wywiązywania się aglomeracji priorytetowych z realizacji zadań ujętych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków komunalnych, wg stanu na dzień 31 grudnia 2016r., tj. po roku od upływu terminów określonych w Traktacie Akcesyjnym- cykl kontrolny ogólnokrajowy. Kontrolą objęto okres 14.06.2014r.- 25.05.2017r. obowiązywania pozwolenia wodnoprawnego.</p> <p>W kontrolowanym okresie wartości wszystkich badanych wskaźników (wartości średnioroczne) zanieczyszczeń w odprowadzanych ściekach spełniały wymagania określone w pozwoleniu wodnoprawnym i w odpowiednich przepisach. Nie stwierdzono też przekroczenia dopuszczalnej ilości odprowadzanych do Narwi ścieków.</p>
2	<p>Przedsiębiorstwo Przemysłu Spożywczego "PEPEES" S.A. w Łomży</p> <p>Przepustowość oczyszczalni wg. Pozwolenia wodnoprawnego (m³/dobę): Qd.max.kamp. = 24000m³/d Qd.str.rocznie = 6850m³/d</p> <p>Lokalizacja punktu wprowadzania ścieków: 53°14'22,1" 21°59'41,5"</p>	<p>obiekt oczyszczania ścieków w warunkach glebowych Kupiski – Jednaczewo pełniący rolę biologicznej oczyszczalni ścieków z usuwaniem azotu i fosforu</p> <p>obiekt oczyszczania ścieków w warunkach glebowych Mątewica - Kupiski pełniący rolę biologicznej oczyszczalni ścieków z usuwaniem azotu i fosforu</p> <p>Ścieki socjalne z zakładu oczyszczane są na oczyszczalni BIOBLOK 2xMut 100 i odprowadzane na ww. obiekty wody opadowe odprowadzane do Łomżyczki</p>	<p>Stan formalno-prawny uregulowany. Zakład posiada pozwolenie wodnoprawne na odprowadzanie ścieków do rzeki Narew ważne do 01.11.2022r.</p> <p>Od 24.08.2016 roku zakład rozpoczął kampanię przerobu ziemniaków i nawadniania ściekami kampanijnymi użytków zielonych obiektów łąkarskich Mątewica-Kupiski i Kupiski-Jednaczewo. Nawadnianie ściekami łąk obiektu Kupiski – Jednaczewo miało miejsce do końca października 2016 roku, po czym ścieki zostały skierowane na użytki zielone obiektu Mątewica – Kupiski.</p> <p>Osad zgromadzony w zbiorniku wyrównawczym przy pompowni nr 1 na obiekcie Kupiski – Jednaczewo od 24.11.2016 roku był wywożony na prywatną działkę. Zarówno osad jak i grunt, na który wywożony był osad poddano badaniom na zawartość metali ciężkich, pH, fosforu ogólnego, azotu ogólnego, azotu amonowego, magnezu i wapnia zgodnie z wymogami Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 20 stycznia 2015 roku w sprawie procesu odzysku R10.</p> <p>Przesyłane przez zakład wyniki badań automonitoringowych jakości i ilości wytworzonych ścieków nie wykazały przekroczeń.</p> <p>Zakład posiada zamontowany separator wraz z komorą</p>

			osadnikowo-przelewową stanowiący układ podczyszczający, co stanowi rozwiązanie problemu oczyszczania wód opadowych odprowadzanych do Łomżyczki.
3	Miasto Łomża	Kolektory wód opadowych z Łomży – 27 szt. Z czego: - 22 do Łomżyczki – w 2 brak separatorów, - 5 do Narwi.	Stan formalno-prawny uregulowany. Miasto posiada pozwolenie wodnoprawne ważne do 31 grudnia 2023r. Dwukrotnie przeprowadzone w 2016 roku: w czerwcu i październiku badania wód opadowych z kolektora W19 uchodzącego do Łomżyczki ul. Poznańska (przy ul. Spokojnej), nie wykazały przekroczenia wartości dopuszczalnych dla stężeń zawiesiny ogólnej i węglowodorów ropopochodnych, określonych w pozwoleniu wodnoprawnym na wprowadzanie wód opadowych i roztopowych z terenu miasta Łomży do rzeki Narwi. Pozostałe kolektory z separatorami o wydajności poniżej 300l/s nie posiadają wymogu prowadzenia badań.

W celu ochrony wód przed zanieczyszczeniem konieczne jest zapewnienie właściwej eksploatacji separatorów oczyszczających wody deszczowe odprowadzane do Łomżyczki i Narwi.

Znaczące zagrożenie dla czystości okolicznych rzek, głównie Łomżyczki, stanowią duże zakłady przemysłowe (możliwość wystąpienia awarii). Także bardzo istotną i ciągle nierozwiązaną sprawą są powstające nad brzegami nielegalne nagromadzenia odpadów komunalnych, będące źródłem zanieczyszczenia rzeki.

1.4. Wody podziemne

Wody podziemne (głównie czwartorzędowe) są głównym źródłem zaopatrzenia Łomży w wodę do celów komunalnych i przemysłowych. Zużycie wody w mieście wyniosło w 2015 roku 3422,0 dam³ (GUS, 2015 brak danych za 2016r.) W 2015 roku podobnie jak w latach poprzednich, najwięcej wody w mieście zużyto na eksploatację sieci wodociągowej (2 215,0 dam³), znacznie mniej na cele przemysłowe (1 207 dam³).

Jednostka terytorialna	Zużycie wody ogółem [dam ³ /rok] – GUS					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Powiat m. Łomża	4 058,4	3 891,2	3 911,6	3 532,1	3 506,4	3 422,0
PODLASKIE - ogółem	79 366,6	80 452,6	83 873,1	82831	85 528,7	87 424,2

Zużycie wody z wodociągu na 1 mieszkańca wyniosło w 2016 roku w Łomży 26,7 m³. Jest ono w Łomży niższe niż średnia dla woj. podlaskiego i utrzymuje się w ostatnich latach na zbliżonym poziomie.

Jednostka terytorialna	Ogółem zużycie wody na 1 mieszkańca [m ³] - GUS					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Powiat m. Łomża	64,2	61,7	62,3	56,3	55,9	54,5
PODLASKIE - ogółem	65,9	67,0	70,0	69,3	71,7	73,5

Woda wodociągowa w Łomży, dostarczana przez Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Łomży, jest bardzo wysokiej jakości.

Ocena jakości wód podziemnych

Wydzielenie Jednolitych Części Wód Podziemnych (JCWPd) i przeprowadzenie wstępnej oceny ich stanu zostało dokonane w 2004 roku przez Państwowy Instytut Geologiczny (PIG). Państwowy Instytut Geologiczny, na zlecenie GIOŚ, prowadzi monitoring jakości wód podziemnych w sieci piezometrów leżących we wszystkich JCWPd. W 2016 roku PIG przeprowadził badania stanu chemicznego w ramach monitoringu diagnostycznego. Monitoring diagnostyczny wód podziemnych na terenie powiatu m. Łomża zrealizowany został w jednym punkcie kontrolno-pomiarowym nr 1684 leżącym w Łomży, w granicach JCWPd nr 51. Badanie przeprowadzono z ujęcia wód głębinowych (studnia wiercona) o głębokości stropu 62,5 i napiętym charakterze zwierciadła, zlokalizowanego w zabudowie miejskiej luźnej. Ocenę stanu chemicznego wody oparto na Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 21 grudnia 2015r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych (Dz.U. 2016, poz. 85).



Wyniki badań wody pobranej z ujęcia w Łomży wskazują III klasę czystości ze względu na wskaźniki nieorganiczne. Do klasy III kwalifikowało się, podobnie jak we wcześniej prowadzonych badaniach, tylko stężenie żelaza, zaliczanego do wskaźników geogenicznych (naturalnych). Większość wskaźników mieściła się w I i II klasie czystości. Woda z ujęcia była więc w **dobrym stanie chemicznym**.

2. Powietrze

2.1 Presje - Emisja zanieczyszczeń do powietrza

Łomża należy do miast o niewielkiej liczbie dużych, punktowych źródeł zanieczyszczeń powietrza oraz stosunkowo niskim udziale emisji zanieczyszczeń z tych źródeł. Znaczna część miasta zaopatrywana jest w energię cieplną (c.o. i c.w.u.) z ciepłowni miejskiej MPEC w Łomży.

Głównymi źródłami emisji zanieczyszczeń do powietrza w Łomży są:

źródła punktowe: ciepłownia miejska MPEC, PEPEES Przedsiębiorstwo Przemysłu Spożywczego S.A.,
źródła powierzchniowe: rozproszone źródła emisji z sektora komunalno – bytowego powodujące tzw. „emisję niską”, do których zaliczamy obszary zwartej zabudowy mieszkaniowej jedno – i wielorodzinnej z indywidualnymi źródłami ciepła oraz małe zakłady rzemieślnicze i usługowe z indywidualnym ogrzewaniem węglowym;
źródła liniowe: główne trasy komunikacyjne: drogi krajowe nr 61 i 63 oraz drogi wojewódzkie, powiatowe, gminne i regionalne.

Obiektami charakteryzującymi się najwyższymi poziomami emisji zanieczyszczeń do powietrza są kotłownie zasilane węglem kamiennym. Jedynymi, dużymi obiektami tego typu na terenie miasta są:

- Ciepłownia Miejska w Łomży należąca do Miejskiego Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Łomży
 - kotłownia grzewczo-technologiczna PEPEES S.A. w Łomży
- Poza obiektami emitującymi wyłącznie produkty spalania paliw, na terenie miasta znajdują się również zakłady emitujące zanieczyszczenia ze źródeł technologicznych.
- Największe z nich to :
- Wytwórnia Mas Bitumicznych w Łomży, należąca do Przedsiębiorstwa Budownictwa Komunikacyjnego Sp. z o.o. w Łomży,
 - Masarnia „Frankfurterka” w Łomży.
 - Instalacja do termicznej utylizacji osadów ściekowych MPWiK w Łomży.

Większość obiektów na terenie Łomży, emitujących zanieczyszczenia do powietrza, to niewielkie kotłownie spalające olej opałowy, węgiel lub drewno. Są to obiekty nie posiadające urządzeń służących do ochrony atmosfery, dla których nie jest wymagane pozwolenie na wprowadzanie zanieczyszczeń do powietrza. Zanieczyszczenia emitowane są również przez piekarnie, lakiernie samochodowe, stolarnie itp. Zasięg ich oddziaływania ogranicza się zazwyczaj do najbliższego otoczenia emitora.

Rodzaje i ilości zanieczyszczeń emitowane z zakładów przemysłowych zlokalizowanych na terenie miasta wynikają z rodzaju produkcji i stosowanej technologii.

W tabelach 2.1 –2.3 zestawiono wielkości zanieczyszczeń pochodzące z głównych źródeł emisji w 2016 roku pozyskanych z **bazy emisji zanieczyszczeń do powietrza**, powstałej w wyniku realizacji projektu „Zgromadzenie danych emisyjnych wraz z oceną ich poprawności i kompletności” przez firmę ATMOTERM S.A. na zamówienie GIOŚ. Wg danych zgromadzonych w tej bazie:

- w **emisji ze źródeł punktowych** największy udział mają: zanieczyszczenia gazowe: dwutlenek siarki oraz tlenki azotu. Mniejszy udział mają zanieczyszczenia pyłowe. Niski jest udział niemetanowych lotnych związków organicznych (NMLZO), amoniaku oraz benzo(a)pirenu.
- **największy udział w emisji pyłów drobnych i bardzo drobnych** ma sektor spalania paliw poza przemysłem, co oznacza między innymi, że emisje pochodzą z ogrzewania indywidualnego budynków (**emisja powierzchniowa**). Największy udział w tej emisji mają: zanieczyszczenia pyłowe, dwutlenek siarki, niemetanowe lotne związki organiczne oraz tlenki azotu. Niski jest udział amoniaku oraz benzo(a)pirenu.

Tabela 2.1. Wielkość emisji zanieczyszczeń ze źródeł punktowych w Łomży

Emisja punktowa [Mg/rok]								
	PM 10	PM 2,5	B(a)P	SO ₂	NO _x	NO ₂	NMLZO*	NH ₃
m. Łomża	63,0	50,4	0,0308	333,3	-	140,6	9,9	0

*niemetanowe lotne związki organiczne

Tabela 2.2. Wielkość emisji ze źródeł powierzchniowych w Łomży.

Emisja powierzchniowa [Mg/rok]								
	PM 10	PM 2,5	B(a)P	SO ₂	NO _x	NO ₂	NMLZO*	NH ₃
m. Łomża	392,043	385,928	0,185	364,083	109,738	10,974	459,188	2,643

*niemetanowe lotne związki organiczne

W **emisji pochodzącej z transportu drogowego** (Tabela 2.3.) największy udział mają: zanieczyszczenia pyłowe, tlenki azotu oraz tlenek węgla. Niski jest udział dwutlenku siarki oraz niemetanowych lotnych związków organicznych. Benzo(a)piren w wykazie emisji z transportu przyjął wartość zerową. Bilans wskazuje, że emisja z transportu drogowego ma znaczący udział w całkowitej emisji w Łomży.

Tabela 2.3. Wielkość emisji pochodzącej z transportu drogowego w Łomży:

Drogi krajowe [Mg/rok]							
	PM 10	PM 2,5	B(a)P	SO ₂	NO ₂	NMLZO	CO
m. Łomża	5,87	5,42	0	0,17	10,93	2,83	12,79
Drogi wojewódzkie [Mg/rok]							
m. Łomża	3,72	3,43	0	0,1	5,48	1,4	8,81
Drogi gminne i powiatowe [Mg/rok]							
	PM 10	PM 2,5	B(a)P	SO ₂	NO ₂	NMLZO	CO
m. Łomża	17,4	9,72	0	0,26		1,74	3,7

Emisja z rolnictwa stanowi marginalne wartości i w stosunku do wyżej opisanych źródeł nie ma decydującego wpływu na wartości bilansowe.

W tabeli 2.4. przedstawiono emisję zanieczyszczeń gazowych i pyłowych z zakładów szczególnie uciążliwych w Łomży w latach 2015-2016 wg danych GUS. Zarówno emisja zanieczyszczeń gazowych jak i pyłowych stanowi niewielki procent (5-10 %) emisji wojewódzkiej.

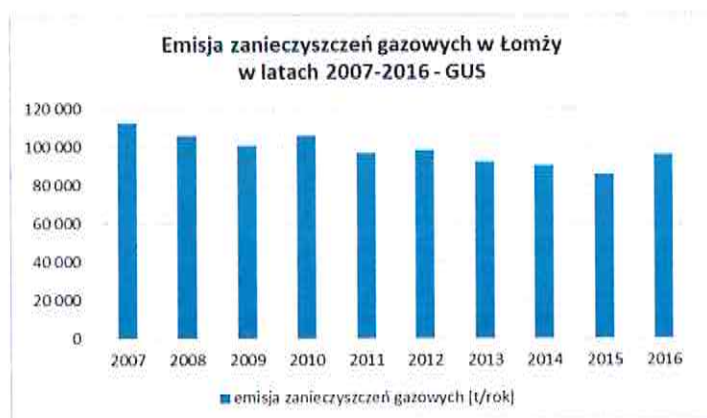
Tabela 2.4. Emisja zanieczyszczeń z zakładów szczególnie uciążliwych w Łomży (GUS)

Emisja zanieczyszczeń gazowych z zakładów szczególnie uciążliwych w Mg/r

Jednostka terytorialna	ogółem		ogółem bez dwutlenku węgla	
	2015	2016	2015	2016
Powiat m. łomża	85 261	96 191	508	600
woj. podlaskie	1 978 194	2 208 086	9 602	9 078

Emisja zanieczyszczeń pyłowych z zakładów szczególnie uciążliwych w Mg/r

Jednostka terytorialna	ogółem		w tym ze spalania paliw	
	2015	2016	2015	2016
Powiat m. łomża	94	105	77	73
woj. podlaskie	921	815	665	549



Według danych GUS w 2016r.

emisja zanieczyszczeń gazowych z zakładów szczególnie uciążliwych na terenie miasta wyniosła ponad 96 tys. ton, a pyłowych ogółem około 105 ton. W porównaniu do roku ubiegłego nastąpił wzrost wielkości emisji zarówno gazowej jak i pyłowej (tabela 2.4.)

Głównymi, punktowymi źródłami zanieczyszczeń na terenie miasta są: Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej oraz PEPEES S.A. Do substancji mających największy udział w emisji zanieczyszczeń należą: dwutlenek węgla i dwutlenek siarki. Znacznie niższa jest emisja tlenku węgla i pyłu. Większość (94,3%) zanieczyszczeń pyłowych wytworzonych w zakładach szczególnie uciążliwych, jest zatrzymywana w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń (Tabela 2.5.) . Nie ma natomiast redukcji zanieczyszczeń gazowych.

Tabela 2.5. Wielkość zanieczyszczeń zatrzymanych bądź zneutralizowanych w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń w Łomży.

Zanieczyszczenia pyłowe zatrzymane w urządzeniach do redukcji [Mg/rok] - GUS			
Jednostka terytorialna	2014	2015	2016
Powiat m. Łomża	1 334	1 598	1 743
woj. podlaskie	84 926	88 011	88 588

Pozostałe rodzaje zanieczyszczeń emitowane z zakładów przemysłowych zlokalizowanych na terenie miasta wynikają z rodzaju produkcji i stosowanej technologii. Emisje związków benzenu i ołowiu wykazywane przez podmioty gospodarcze i wynikające z prowadzonej przez nie działalności, stanowiły wartości marginalne. Jedynym istotnym źródłem tych zanieczyszczeń na obszarze województwa podlaskiego, w szczególności benzenu, jest transport drogowy (spalanie paliw w silnikach samochodowych). Brak jest jednak aktualnie wystarczających danych do zbilansowania emisji tego zanieczyszczenia.

2.2. Stan - Monitoring imisji - na podstawie „Oceny substancji w powietrzu i klasyfikacji stref woj. podlaskiego w 2016r.”

Podstawę prawną wykonania corocznej oceny zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego stanowią następujące akty prawne:

- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. — Prawo ochrony środowiska – obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 26 sierpnia 2013 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy — Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2013 poz.1232);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza (Dz. U. 2012 r., poz. 914);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz.U. 2012 r., poz. 1031),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 10 września 2012 r. w sprawie zakresu i sposobu przekazywania informacji dotyczących zanieczyszczenia powietrza (Dz.U. 2012 r., poz. 1034);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11 września 2012 r. w sprawie programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych (Dz.U. 2012 r., poz. 1028);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 września 2012 r. w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu (Dz. U. 2012 r., poz. 1032);

oraz

- „Wytyczne do wykonania oceny jakości powietrza w strefach za 2016 r. zgodnie z art. 89 ustawy – Prawo ochrony środowiska na podstawie obowiązującego prawa krajowego i UE” (GIOŚ, Warszawa, 2017 r.)

2.2.2. Strefy

W województwie podlaskim, zostały ustanowione dwie strefy:

- Aglomeracja Białostocka (którą tworzy powiat miasto Białystok),
- Strefa Podlaska (obejmująca pozostały obszar województwa podlaskiego).

Wykaz powiatów tworzących strefy przedstawia tabela 2.6.

Tabela 2.6. Strefy podlegające ocenie jakości powietrza na terenie województwa podlaskiego.

Nazwa strefy	Kod strefy	Nazwy powiatów, z których składa się strefa	Powierzchnia strefy [km ²]	Ludność strefy
Strefa Podlaska	PL2002	1. powiat białostocki 2. powiat grajewski 3. powiat łomżyński 4. powiat kolneński 5. powiat zambrowski 6. powiat wysokomazowiecki 7. powiat augustowski 8. powiat suwalski 9. powiat sejneński 10. powiat moniecki 11. powiat sokólski 12. powiat hajnowski 13. powiat bielski 14. powiat siemiatycki 15. powiat miasta Łomża 16. powiat miasta Suwałki	20 085	892 819
Aglomeracja Białostocka	PL2001	1. powiat miasta Białystok	102	295 981

2.2.3. Wartości kryterialne obowiązujące w 2016r.

W rocznej ocenie jakości powietrza kryteriami oceny i klasyfikacji stref, są:

- dopuszczalny poziom substancji w powietrzu (z uwzględnieniem dozwolonej liczby przekroczeń poziomu dopuszczalnego określonego dla niektórych zanieczyszczeń),
- poziomy docelowe,
- poziomy celów długoterminowych (dla ozonu).

Na obszarze całego kraju (w tym na obszarach ochrony uzdrowiskowej) obowiązują jednolite wartości normatywne stężeń zanieczyszczeń ustanowione w celu ochrony zdrowia. Wartości kryterialne poziomów substancji w powietrzu **obowiązujące w 2016 roku** zestawiono w tabelach 2.7.-2.10.

Tabela 2.7. Poziomy dopuszczalne dla terenu kraju – kryterium: ochrona zdrowia

Substancja	Okres uśredniania wyników pomiarów	Dopuszczalny poziom substancji w powietrzu [µg/m ³]	Dopuszczana częstość przekroczenia dopuszczalnego poziomu w roku kalendarzowym
Benzen	rok kalendarzowy	5	-
Dwutlenek azotu	Jedna godzina	200	18 razy
	rok kalendarzowy	40	-
Dwutlenek siarki	Jedna godzina	350	24 razy
	24 godziny	125	3 razy
Ółów	rok kalendarzowy	0.5	-
Pył zawieszony PM10	24 godziny	50	35 razy
	rok kalendarzowy	40	-
Tlenek węgla	8 godzin	10 [mg/m ³]	-
Pył zawieszony PM2,5	rok kalendarzowy	25	-
Pył zawieszony PM2,5*	rok kalendarzowy	20	-

*poziom dopuszczalny określony dla tzw. fazy II z terminem osiągnięcia 1.01.2020 r.; norma będzie podlegać weryfikacji przez Komisję Europejską

Tabela 2.8. Poziomy dopuszczalne dla terenu kraju – kryterium: ochrona roślin

Substancja	Okres uśredniania wyników pomiarów	Dopuszczalny poziom substancji w powietrzu [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]
Tlenki azotu	rok kalendarzowy	30
Dwutlenek siarki	rok kalendarzowy	20
	pora zimowa (01 X – 31 III)	20

Tabela 2.9. Poziomy docelowe – kryteria: ochrona zdrowia i ochrona roślin

Substancja	Okres uśredniania wyników pomiarów	Docelowy poziom substancji w powietrzu	Dopuszczana częstość przekroczenia dopuszczalnego poziomu w roku kalendarzowym
Arsen	rok kalendarzowy*	6 [ng/m^3]	-
Benzo(a)piren	rok kalendarzowy*	1 [ng/m^3]	-
Kadm	rok kalendarzowy*	5 [ng/m^3]	-
Nikiel	rok kalendarzowy*	20 [ng/m^3]	-
Ozon	osiem godzin*	120 [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]	25 dni
	okres wegetacyjny**	18000 [$\mu\text{g}/\text{m}^3 \cdot \text{h}$]	-

* kryterium ochrona zdrowia

** kryterium ochrona roślin

Tabela 2.10. Poziomy celów długoterminowych - kryteria: ochrona zdrowia i ochrona roślin

Substancja	Okres uśredniania wyników pomiarów	Dopuszczalny poziom substancji w powietrzu [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]
Ozon	osiem godzin*	120
	okres wegetacyjny**	6000

* kryterium ochrona zdrowia

** kryterium ochrona roślin

W strefie podlaskiej (do której należy m. Łomża), klasyfikacji stref dokonano oddzielnie dla każdego oznaczanego zanieczyszczenia, uwzględniając najwyższe stężenia na obszarze strefy, a następnie dokonano agregacji uzyskanych klasyfikacji cząstkowych dla poszczególnych zanieczyszczeń. Końcowym wynikiem klasyfikacji jest określenie jednej klasy wynikowej dla strefy. O zaliczeniu strefy do określonej klasy decyduje parametr, którego wartość daje mniej korzystny rezultat klasyfikacji (gorszą klasę).

Zaliczenie strefy do określonej klasy wiąże się z określonymi wymaganiami, co do działań na rzecz poprawy jakości powietrza w przypadku, gdy nie są dotrzymane wartości kryterialne lub na rzecz utrzymania tej jakości, (jeżeli spełnia ona przyjęte standardy). W szczególności dotyczy to stref, w których stwierdza się przekroczenia wartości dopuszczalnych, gdzie skutkiem takiej oceny strefy jest opracowanie dla niej *Programu ochrony powietrza* (POP) zawierającego określone decyzje ekonomiczne.

2.2.4. Program pomiarowy realizowany na Stacji Pomiarowej Monitoringu Powietrza w Łomży.

W 2016 roku w Łomży kontynuowano prowadzenie badań związków zanieczyszczających powietrze atmosferyczne na Stacji Pomiarowej Monitoringu Powietrza (tła miejskiego) zlokalizowanej przy ul. Sikorskiego 48/94. Zaplanowany program pomiarowy obejmował:

- pomiary automatyczne:

- stężeń 24-godzinnych dwutlenku siarki SO_2 i dwutlenku azotu NO_2 ,
- stężeń 1-godzinnych SO_2 i tlenków azotu (NO , NO_2),
- stężeń 24-godzinnych pyłu zawieszonego PM_{10} ,

- pomiary manualne:

- stężenia rocznego pyłu zawieszonego $\text{PM}_{2,5}$.

2.2.5. Ocena stanu zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego w Łomży.

Miasto Łomża jest obszarem zajmującym 33 km² i zamieszkałym przez 62,8 tys. ludności. Oceny zanieczyszczenia powietrza na podstawie badanych parametrów przeprowadza się celem określenia priorytetów działań mających na celu ochronę zdrowia ludzi na obszarze gęsto zaludnionym.



Fot. 1. Stacja monitoringu zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego przy ul. Sikorskiego 94/98 w Łomży (po modernizacji).

Pomiary zanieczyszczeń gazowych:

Z badań przeprowadzonych w Łomży, w ramach monitoringu emisji zanieczyszczeń powietrza wynika, że średnie roczne stężenia głównych zanieczyszczeń gazowych powietrza tj. stężenia SO₂, NO₂ i tlenków azotu w 2016 roku wykazywały wartości niskie i nie przekraczały dopuszczalnych norm.

→ Dwutlenek siarki:

W roku 2016 kompletność serii pomiarowej w stosunku do programu pomiarowego wyniosła 100 %. Średnioroczne stężenie wyniosło 7 µg/m³, maksymalne 1 – godzinne stężenie SO₂ odnotowane w roku wyniosło 52 µg/m³.

Na stacji w Łomży w roku 2016 nie zanotowano przekroczeń w zakresie:

- dopuszczalnego stężenia 24 godzinnego dwutlenku siarki,
- dopuszczalnego stężenia 1- godzinnego dwutlenku siarki

→ Dwutlenek azotu

W roku 2016 kompletność serii pomiarowej w stosunku do programu pomiarowego wyniosła 100 %. Stężenia średnioroczne jak i średnie miesięczne w poszczególnych latach pomiarowych utrzymują się na podobnym poziomie. Dwutlenek azotu pochodzi ze źródeł innych niż procesy energetycznego spalania paliw, w

tym z emisji niezorganizowanej. Głównym jego źródłem jest spalanie paliw samochodowych. Niewielka jest również zmienność sezonowa tego zanieczyszczenia, co potwierdza, że nie jest ono ściśle związane z sezonem grzewczym. W roku 2016 średnioroczne stężenie wyniosło $13 \mu\text{g}/\text{m}^3$, a maksymalne stężenie 1-godzinne - $85 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Na stacji w Łomży w roku 2016 nie zanotowano przekroczeń w zakresie:

- dopuszczalnego stężenia rocznego dwutlenku azotu,
- dopuszczalnego stężenia 1- godzinnego dwutlenku azotu

→ Pył zawieszony PM 10

Analizując pomiary przeprowadzone w 2016 roku, do oceny stanu powietrza atmosferycznego przyjęto 8 758 pomiarów jednogodzinnych stężeń zawartości pyłu zawieszonego w powietrzu atmosferycznym. Po weryfikacji serii pomiarowej i odrzuceniu wyników niepewnych, obliczono stężenia średniodobowe i średnioroczne oraz liczbę przekroczeń stężenia dopuszczalnego dla doby. Kompletność serii pomiarowej w stosunku do programu pomiarowego wyniosła 97%. Stężenie średnioroczne wyniosło $24 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (dopuszczalna $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$), a wartość dopuszczalna dla doby została przekroczona 18 razy (dopuszczalna częstość przekraczania dla doby to 35 razy).

W roku 2016 nie stwierdzono w Łomży przekroczenia wartości dopuszczalnych dla pyłu PM 10:

- stężenia średniorocznego,
- dopuszczalnej dla roku liczby dni z przekroczeniami stężenia dobowego.

Brak przekroczeń dopuszczalnych norm dla pyłu zawieszonego PM 10 notowany jest od 2006 roku. Obserwowane od paru lat anomalie pogodowe, charakteryzujące się ciepłą zimą z brakiem pokrywy śnieżnej, wczesną wiosną, suchym, upalnym latem oraz długotrwałą jesienią, wpływają na jakość powietrza atmosferycznego. Ciepłe zimy tłumaczone są ocieplaniem się klimatu. Ostatnia zima była cieplejsza od średniej wieloletniej, a grudzień zapisał się jako najcieplejszy w historii pomiarów, co najmniej od końca XVIII wieku. Dzięki temu, w ostatnich latach stężenie średnioroczne pyłu PM 10 mierzone w Łomży stanowiło około 60–70% stężenia dopuszczalnego.

W Łomży, w sezonie zimowym, odnotowuje się dni z przekroczeniami dopuszczalnej wartości średniodobowej określonej dla pyłu zawieszonego PM 10 ($50 \mu\text{g}/\text{m}^3$). W ostatnich latach dopuszczalna częstość przekraczania tej wartości (35 razy w roku) **nie jest jednak przekraczana** (tabela 2.11). W 2016 roku odnotowano 18 dni z przekroczeniami wartości dobowej. Najwięcej wystąpiło w styczniu – 8 dób z wartościami powyżej wartości dopuszczalnej, z maksymalnym stężeniem $106,7 \mu\text{g}/\text{m}^3$, 4 przekroczenia zanotowano w listopadzie i 3 w marcu. Pojawianie się tych przekroczeń było ściśle związane z obniżaniem się temperatury powietrza.

Tabela 2.11. Częstotliwość przekraczania wartości dobowej dla pyłu PM 10 w Łomży w latach 2006-2015.

Lata	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Ilość dni w roku z przekroczeniami wartości stężenia średniodobowego*	57	30	31	54	42	57	32	24	33	28	18

*ilość dopuszczalna dla roku - 35 razy

Występowanie wysokich wartości stężeń dobowych związane jest z emisją pyłu z indywidualnego ogrzewania budynków oraz z transportu. Znacznie mniejsze znaczenie mają emisje z dużych zakładów przemysłowych i ciepłowni. W związku z notowanymi w latach ubiegłych przekroczeniami pyłu zawieszonego PM 10 miasto Łomża - zakwalifikowano do klasy o niskiej jakości powietrza – klasy C: w której wymagane są intensywne pomiary wysokiej jakości oraz podjęcie działań na rzecz poprawy jakości powietrza w zakresie ograniczenia emisji pyłu. **Zgodnie z obowiązującymi przepisami konieczne było opracowanie dla strefy miasta Łomża Programu Ochrony Powietrza (POP).**

→ Pył zawieszony PM 2,5

W roku 2016 dokonano oceny zanieczyszczenia powietrza w Łomży pyłem PM 2,5

- dla poziomu dopuszczalnego,
- dla poziomu dopuszczalnego określonego dla tzw. fazy II z terminem osiągnięcia - 01.01.2020r. (obowiązująca norma zostanie zweryfikowana przez Komisję Europejską) - poziom wskazany do oceny na podstawie Wytycznych GIOŚ do przeprowadzenia oceny rocznej.

W ocenie za 2016r. uwzględniono otrzymaną serię pomiarową 357 pomiarów. Kompletność serii pomiarowej w stosunku do programu pomiarowego wyniosła 98 %.

W Łomży:

- w 2016 roku zanotowano **przekroczenie poziomu dopuszczalnego PM 2,5** dla roku. Jego wartość wyniosła 26,0 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (wartość dopuszczalna - 25 $\mu\text{g}/\text{m}^3$).
- w 2016 roku zanotowano **przekroczenie poziomu dopuszczalnego PM 2,5 dla roku – faza II**. Jego wartość wyniosła 26,0 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (wartość dopuszczalna - 20 $\mu\text{g}/\text{m}^3$).

2.2.6. Ocena jakości powietrza w Strefie Podlaskiej:

Do oceny jakości powietrza w strefie podlaskiej uwzględniono pomiary prowadzone na następujących stacjach pomiarowych monitoringu powietrza:

- w Łomży przy ul. Sikorskiego 48/94,
- w Suwałkach zlokalizowanej przy ul. Pułaskiego 73,
- w Hajnówce przy ul. Władysława Jagiełły,
- w Borsukowiźnie w gminie Krynki (stacja tła wiejskiego).

Roczną ocenę jakości powietrza i klasyfikację strefy wykonano na podstawie wyników pomiarów ze wszystkich ww. stacji i uzupełniono wynikami modelowania wykonanego w skali kraju.

Roczną ocenę jakości powietrza w Strefie Podlaskiej przeprowadzono w odniesieniu do wszystkich substancji, dla których w prawie krajowym, określone zostały normatywne stężenia w postaci poziomów: dopuszczalnych, docelowych, celów długoterminowych, ze względu na cele: ochronę zdrowia i ochronę roślin.

Ocenę wykonano:

- określając spełnianie kryteriów dotyczących **oceny zdrowia ludzi** dla następujących substancji: dwutlenek siarki SO₂, dwutlenek azotu NO₂, tlenek węgla CO, benzen C₆H₆, ozon O₃, pył PM 10, pył PM_{2,5}, ołów Pb, arsen As, kadm Cd, nikiel Ni, benzo(a)piren B(a)P w pyłe PM 10.
- określając spełnianie kryteriów dotyczących **oceny ochrony roślin** dla następujących substancji: dwutlenek siarki SO₂, tlenki azotu NO_x, ozon O₃ (określony współczynnikiem AOT 40).

W odniesieniu do każdej z wymienionych substancji, klasyfikacji strefy dokonuje się dla każdego zanieczyszczenia. Podstawę zaliczenia strefy do określonej klasy, stanowią wyniki oceny uzyskane na obszarach o najwyższych stężeniach danego zanieczyszczenia w strefie.

Kryterium: Ochrona zdrowia ludzi:

W tabelach 2.12-2.13. przedstawiono wykaz stanowisk wykorzystanych do przeprowadzenia oceny rocznej oraz klasy wynikowe poszczególnych zanieczyszczeń powietrza w strefie podlaskiej.

Tabela 2.12. Wykaz stałych stanowisk pomiarowych wykorzystanych w ocenie rocznej

Nazwa strefy	Strefa		Stacja pomiarowa		Cel oceny	Zanieczyszczenia biorące udział w ocenie	Inne metody oceny stosowane w strefie**	Powierzchnia strefy [km ²]	Ludność [tys.]
	Kod strefy	Kod krajowy stacji	Adres stacji	Kod krajowy stacji					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
Strefa Podlaska	PL2002	ul. Sikorskiego 48/94 Łomża	PdLomSikorsk	Ochrona zdrowia	SO ₂ , NO ₂ , NO, NO _x , PM10, PM2,5,	CO - 2, C ₆ H ₆ - 2 O ₃ - 1, PM10 - 1,	20 085	892,819	
			PdSuwPulaski						SO ₂ , NO ₂ , NO _x , CO, O ₃ , PM10, Pb, C ₆ H ₆ , Ni, Cd, As, b(a)p, PM2,5
			PdHajnowkIagM OB						SO ₂ , NO ₂ , NO _x , NO, CO, O ₃ , PM10, PM2,5
			PdBorsukowiz						SO ₂ , NO ₂ , NO, NO _x , O ₃

** - podano zanieczyszczenie i numer kolejny metody opisanej w tabeli poniżej
Metody wykorzystane w ocenie, inne niż pomiary w stałych punktach

Numer metody	Opis metody
1	Modelowanie
2	Szacowanie (analogia wyników do pomiarów wykonanych w innej strefie bądź w innym terminie)

Tabela 2.13. Wynikowe klasy w Strefie Podlaskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia

Nazwa strefy	Kod strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy													
		SO ₂	NO ₂	PM10	Pb	C ₆ H ₆	CO	O ₃ Poziom docelowy	O ₃ Poziom celów długoterm.	As	Cd	Ni	BaP	PM2,5	PM 2,5 II faza
Strefa Podlaska	PL2002	A	A	A	A	A	A	A	D1	A	A	A	A	C	C1

Kryterium: Ochrona roślin:

Do klasyfikacji strefy ze względu na kryterium ochrona roślin wykorzystano wyniki ze stacji tła wiejskiego w Borsukowiznie. Jest to stacja automatyczna, reprezentatywna dla obszaru całego województwa podlaskiego. Wszystkie otrzymane serie pomiarowe spełniały wymagania jakości dla pomiarów intensywnych. Nie odnotowano przekroczeń **dwutlenku siarki** dla roku i pory zimowej oraz przekroczeń rocznego dopuszczalnego stężenia **tlenków azotu** – Strefę Podlaską zakwalifikowano do klasy A.

Uwzględniając wyniki modelowania, pod względem dotrzymania **poziomu docelowego ozonu** Strefę Podlaską **zaliczono do klasy A**, a ze względu na **niedotrzymanie poziomu celu długoterminowego** strefie **nadano klasę D2**.

Tabela 2.14. Klasyfikacja Strefy Podlaskiej w 2016 roku ze względu na kryterium **Ochrona roślin**

Klasyfikacja Strefy Podlaskiej z uwzględnieniem poziomów dopuszczalnych dla SO₂ i NO_x				
Nazwa strefy	Kod strefy	Symbol klasy dwutlenek siarki		Symbol klasy tlenki azotu
		rok kalendarzowy	pora zimowa	
Strefa Podlaska	PL2002	A	A	A
Klasyfikacja stref z uwzględnieniem poziomów docelowych oraz celów długoterminowych dla ozonu				
Nazwa strefy	Kod strefy	Symbol klasy poziom docelowy		Symbol klasy poziom celu długoterminowego
		AOT 40		AOT 40
Strefa Podlaska	PL2002	A		D2

PRZEKROCZENIA POZIOMÓW DOPUSZCZALNYCH

W klasyfikacji - ze względu na kryterium **ochrona zdrowia**, w 2016 r. w Strefie Podlaskiej stwierdzono ponownie, podobnie jak w latach 2011–2015, **przekroczenia normy pyłu zawieszonego PM_{2,5}** dla 2016 roku oraz wartości normowanych pyłu zawieszonego **PM_{2,5}** dla II fazy. Z wykonanych przez WIOŚ Białystok pomiarów wynika, że obszarem przekroczeń wartości dopuszczalnych jest miasto Łomża. **Według określonej reprezentatywności stacji, obszar narażony na wpływ tego zanieczyszczenia, obejmuje 17,75 km² i jest zamieszkały przez 65315 mieszkańców**. Wartości dopuszczalne dla II fazy zostały przekroczone w Łomży i w Hajnówce. Obszary te w większości pokrywają się to z opracowanym i uchwalonym przez Sejmik Województwa Podlaskiego, Programem Ochrony Powietrza dla strefy podlaskiej.

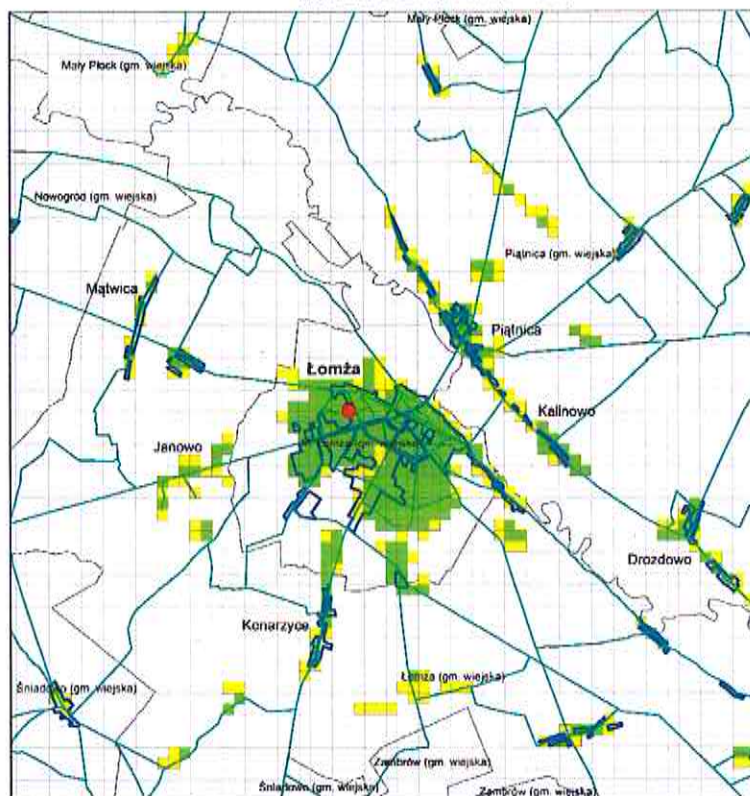
Do klasy C zaliczono Strefę Podlaską ze względu na **pozanormatywną wartość stężenia średniorocznego i stężenia średniorocznego dla II fazy pyłu zawieszonego PM_{2,5}** – dla kryterium: **ochrona zdrowia**.

Tabela 2.15. Strefy zakwalifikowane do klasy C; obszary przekroczeń; sytuacje przekroczeń

Nazwa i kod strefy	Klasa strefy	Podstawa klasyfikacji	Metoda oceny	Informacje dotyczące obszaru przekroczeń wartości normowanych			Przyczyna przekroczenia
				Nazwa miejscowości	Powierzchnia [km ²]	Liczba ludności zamieszkująca obszar narażony	
Strefa Podlaska PL2002	C	Ochrona zdrowia	Pomiary – metoda referencyjna	Łomża i okolice*	17,75	65 315	oddziaływanie emisji związanej z indywidualnym ogrzewaniem budynków

*obszar określony na podstawie reprezentatywności stacji

Reprezentatywność Stacji Pomiarowej
zlokalizowanej w Łomży przy ul. Sikorskiego 48/94
(pył zawieszony PM_{2,5} - rok)



Legenda

- stacja pomiarowa
- Obszar reprezentatywny:
 - bardzo dobre dopasowanie
 - dobre dopasowanie
 - brak dopasowania
- ▭ zabudowa
- ▭ gminy
- odc. drogowe

PRZEKROCZENIA POZIOMÓW DOCELOWYCH I CELÓW DŁUGOTERMINOWYCH

Art. 91a POŚ nakłada na Marszałka Województwa Podlaskiego obowiązek uwzględnienia w działaniach na rzecz ochrony środowiska dotrzymania poziomów docelowych i celów długoterminowych, określonych dla niektórych zanieczyszczeń powietrza.

Na obszarze Strefy Podlaskiej w 2016 r. stwierdzono przekroczenie poziomów celów długoterminowych dla ozonu kwalifikujące tę strefę do klasy D2 - dla kryterium - ochrona roślin.

2.2.7. Wnioski końcowe

Ocena jakości powietrza za 2016 rok w Strefie Podlaskiej wykazała:

1. Przekroczenia norm jakości powietrza w odniesieniu do:

- stężenia dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM_{2,5} - obszar przekroczeń łomża (kryterium – ochrona zdrowia);
- poziomu dopuszczalnego (II fazy) pyłu zawieszonego PM_{2,5} - obszar przekroczeń łomża i Hajnówka (kryterium – ochrona zdrowia).
- poziomów celów długoterminowych ozonu (kryterium - ochrona roślin);

2. Nie stwierdzono przekroczeń norm jakości powietrza w odniesieniu do następujących zanieczyszczeń:

- stężenia 24 – godzinowego pyłu zawieszonego PM10. Wyniki modelowania rozkładu zanieczyszczeń pyłu PM10 wskazują na ryzyko występowania przekroczenia dopuszczalnej liczby dni z przekroczeniem normy dobowej tylko w odniesieniu do północno – zachodniej części aglomeracji białostockiej (obszar o powierzchni około 1,05 km² zamieszkały przez 5 277 mieszkańców) i na sąsiadującym z nią niewielkim obszarze położonym w strefie podlaskiej (obszar o powierzchni ok. 0,2 km² zamieszkały przez 31 osób). Wyniki modelowania wykorzystano w ocenie pomocniczo. Nie wpłynęły one na ocenę strefy. Zgodnie z wytycznymi GIOŚ, ocenę przeprowadzono na podstawie pomiarów, spełniających wymagania jakości danych dla pomiarów intensywnych.
- stężenia średniorocznego pyłu zawieszonego PM10. Niższe wartości odnotowane w ostatnich latach (2013-2016) wynikały z łagodniejszych zim. Okres charakteryzował się wyjątkowo wysokimi temperaturami zimą, co skutkowało mniej intensywnym ogrzewaniem budynków i mniejszym zapyleniem powietrza. Z tego powodu odnotowano również mniejszą od dopuszczalnej - liczbę dni z przekroczeniami normy stężeń 24 – godzinnych pyłu PM10.
- poziomu docelowego benzo(a)pirenu oraz metali w pyłe PM10. Spadki stężeń pyłu PM10 miały wpływ na zanotowane niższe wartości benzo(a)pirenu, jednakże, że względu na powszechny problem przekraczania norm tego zanieczyszczenia w skali kraju oraz duży wpływ warunków meteorologicznych na poziomy stężeń, konieczne jest jego dalsze monitorowanie.
- poziomów dopuszczalnych i docelowych: dwutlenku siarki, dwutlenku i tlenków azotu, tlenku węgla, benzenu oraz ozonu.

3. Wyniki pomiarów wykonane przy użyciu laboratorium mobilnego w Hajnówce (strefa podlaska) wykazują na duże ryzyko przekroczenia norm zapylenia.

Prowadzenie badań w ramach monitoringu immisji zanieczyszczeń powietrza będzie kontynuowane przez WIOŚ w latach kolejnych. Zakres prowadzonych badań na poszczególnych stacjach pomiarowych, w miarę możliwości finansowych, będzie rozszerzany, a wykonywane oceny roczne planuje się wzmocnić metodami modelowania.

Na stronie WIOŚ w Białymstoku www.wios.bialystok.pl w zakładce → stan powietrza on-line można odnaleźć informacje o obowiązujących normach jakości powietrza, punktach pomiarowych zlokalizowanych w naszym regionie, wyniki badań monitorowanych zanieczyszczeń oraz krótkie raporty.

Stan jakości powietrza w każdym regionie w kraju (w tym również wg danych ze stacji pomiarowej w Łomży) można sprawdzić na stronie www.powietrze.gios.gov.pl oraz za pomocą aplikacji mobilnej (na smartfony z systemem Android): „Jakość powietrza w Polsce” pobranej z Google Play.

2.3. Przeciwdziałania - Działalność kontrolna**Ciepłownia Miejska w Łomży**

Kontrolę MPEC w Łomży Sp. z o.o. przeprowadzono w grudniu 2016 roku.

Ciepłownia Miejska w Łomży należąca do MPEC w Łomży Sp. z o.o. pracuje na potrzeby grzewcze miasta. Jest to największy obiekt emitujący zanieczyszczenia z procesów spalania paliw na terenie miasta i jeden z największych w regionie.

Zgodnie z IPPC Ciepłownia Miejska w Łomży zaliczana jest do instalacji energetycznego spalania paliw o mocy zainstalowanej powyżej 50 MW. W jej skład wchodzi 5 kotłów wodnych:

- 3 kotły WR-25 (nr K1, K2 i K3) o mocy 29-32 MW
- 1 zmodernizowany kocioł WRp-46/WRm-38 (nr K4) o mocy 38 MW
- 1 zmodernizowany kocioł WRp-46/WRm-30 (nr K5) o mocy 30 MW

Kotły nr 1, 2, 3 i 4 wyposażone są w 2-stopniowy system odpylania, w skład którego wchodzi multicyklony i baterie cyklonów:

K1 – multicyklony 2xMOS-28 (I stopień) i baterie cyklonowe 2 x MCS-16x710 (II stopień) o skuteczności sumarycznej 90%

K2 - multicyklony 2xMOS-28 (I stopień) i baterie cyklonowe 2 x MCS-20x630 (II stopień) o skuteczności sumarycznej 90%

K3 - multicyklony 2xMOS-24 (I stopień) i baterie cyklonowe 2 x MCS-16x630 (II stopień) o skuteczności sumarycznej 94%

K4 - multicyklony 2xMOS-32 (I stopień) i baterii cyklonowych 2xMCS-20x630 (II stopień) o skuteczności sumarycznej 94 %.

Kocioł nr 5 wyposażony jest w elektrofiltr typu HKE 10-250/2x4,5x6,6/400 o skuteczności nie mniejszej niż 99,5%

W kotłach spalany jest miał węglowy. W zużycie paliwa wynosi 33 tys. Mg miału węgla kamiennego. Mimo spalania tak dużej ilości paliwa, ciepłownia tylko w niewielkim stopniu wpływa na poziom zanieczyszczeń powietrza na terenie Łomży. Związane jest to ze stosowaniem urządzeń odpylających o wysokiej skuteczności (89-90% II- stopniowe na kotłach WR-25, 95% III-stopniowe na kotle i WRm-38 oraz elektrofiltru na kotle WRm-30), wysokim stopniem zautomatyzowania procesu spalania, stosowaniem paliw o odpowiednich parametrach oraz odprowadzaniem spalin kominem o wysokości 150,0 m (rozpraszanie zanieczyszczeń).

W Ciepłowni Miejskiej w Łomży eksploatowany jest system do ciągłego monitoringu emisji pyłowo-gazowych. Pomiary prowadzone są metodą „in situ” na emitorze ciepłowni. Nie stwierdzono przekroczeń emisji dopuszczalnych.

Przedsiębiorstwo Przemysłu Spożywczego „PEPEES” S.A. w Łomży.

Kontrolę zakładu przeprowadzono w grudniu 2016 roku.

Zakład eksploatuje kotłownię pracującą na potrzeby technologiczne i grzewcze. Wyposażona jest ona w 4 kotły parowe, z rusztami mechanicznymi, opalane węglem kamiennym.

Kocioł Nr 1 - kocioł parowy typu CDK-DUKLA-SALAVI Nr 1 o nominalnej wydajności cieplnej 4,25 MW (6,5 Mg pary/godz.). W 2016 kocioł został wyrejestrowany i zdemontowany. W jego miejsce, w I kwartale 2017 roku, został zainstalowany kocioł zasilany gazem ziemnym f-my VIESSMANN typu Vitomax M75B234 o mocy nominalnej 5,15 MW (8 Mg pary/godz.).

- Kocioł Nr 3 – kocioł parowy typu CDK-DUKLA-SALAVI Nr 3 o nominalnej wydajności cieplnej 6,7 MW (9,5 Mg pary/godz.)

Kocioł wyposażony jest w multicyklon typu OMWm-250 o skuteczności odpylania nie mniejszej niż 90%.

- Kocioł Nr 5 - kocioł parowy typu OR-16-025 Nr 5 o nominalnej wydajności cieplnej 13,3 MW (17 Mg pary/godz.). Kocioł wyposażony jest w układ odpylania spalin w skład którego wchodzi:

I stopień: odpylacze multicyklonowe SMP-12 szt. 4,

II i III stopień: baterijne odpylacze cyklonowe CE-2x560/0,4 szt. 4, baterijne odpylacze cyklonowe CE-2x400/0,4 szt. 4, baterijne odpylacze cyklonowe CE6x630/0,4 szt. 4

W procesie odpylania zastosowano układ recyrkulacji spalin z cyklonami I i II stopnia zapewniający skuteczność odpylania na poziomie niższym od standardów emisyjnych w gazach odlotowych od wartości 100 mg/m³ w przeliczeniu na gaz suchy w warunkach umownych i zawartość tlenu 6%.

- Kocioł Nr 6 - kocioł parowy typu OR-16-025 Nr 6 o nominalnej wydajności cieplnej 13,3 MW (17 Mg pary/godz.). Kocioł wyposażony jest w układ odpylania spalin w skład którego wchodzi:

I stopień: odpylacze multicyklonowe SMP-12 szt. 4, II i III stopień: bateryjne odpylacze cyklonowe CE-2x560/0,4 szt. 4, bateryjne odpylacze cyklonowe CE-2x400/0,4 szt. 4, bateryjne odpylacze cyklonowe CE6x630/0,4 szt. 4
W procesie odpylania zastosowano układ recyrkulacji spalin z cyklonami I i II stopnia zapewniający skuteczność odpylania na poziomie niższym od standardów emisyjnych w gazach odlotowych od wartości 100 mg/m³ w przeliczeniu na gaz suchy w warunkach umownych i zawartość tlenu 6%.

Zakład prowadzi wymagane prawem pomiary emisji ze źródeł energetycznego spalania paliw. Pomiary emisji prowadzone przez laboratoria zewnętrzne w 2016 roku wykazały przekroczenie emisji dopuszczalnych.

W wyniku przeprowadzonej analizy pomiarów przeprowadzonych w dniu 31.08.2016r. stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych stężeń pyłu w gazach odlotowych z kotła OR-16 nr 5 o 1,887 kg/godz. i kotła DUKLA SALAVI nr 3 o 1,064 kg/godz. W związku z powyższym Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Białymstoku ustalił termin i wysokość kar bieżących i następnie kar łącznych za okres trwania przekroczenia. Na wniosek zakładu kary zostały odroczone w związku z realizacją inwestycji mającej wpływ na likwidację przyczyn wymierzenia kar.

Oprócz źródeł emitujących produkty spalania paliw, na terenie PEPEES S.A., znajdują się również instalacje technologiczne emitujące pył organiczny. Są to emitory: suszarni mączki ziemniaczanej, suszarni maltodekstryny, linii produkcyjnych glukozy krystalicznej i bezwodnej oraz linii suszenia białka. Eksploatowana jest również stacja do produkcji kwasu siarkawego. Kwas siarkawy uzyskiwany jest w wyniku absorpcji w wodzie gazowego dwutlenku siarki powstałego w procesie spalania w specjalnym piecu. Niewielkie ilości zaabsorbowanego dwutlenku siarki wprowadzane są do powietrza oddzielnym emitorem.

Pomiary emisji ze źródeł technologicznych przeprowadzone przez akredytowane laboratoria zewnętrzne w 2016 roku nie wykazały przekroczeń wartości dopuszczalnych.

Przedsiębiorstwo Budownictwa Komunikacyjnego Sp. z o.o. w Łomży

Na przełomie maja i czerwca 2016 r. Delegatura WIOŚ w Łomży przeprowadziła kontrolę PBK Sp. z o.o. w Łomży. Kontrolowana firma eksploatuje, w granicach administracyjnych miasta (w dzielnicy przemysłowej), Wytwórnię Mas Bitumicznych przy ul. Poligonowej 32 w Łomży. Głównym źródłem emisji zanieczyszczeń jest instalacja do produkcji mas bitumicznych. Od 2012 roku eksploatowana jest instalacja WMB Universal 240 f-my AMMANN, o wydajności 240 Mg mas/godzinę. Instalacja pracuje wyłącznie w okresie dodatnich temperatur powietrza, zazwyczaj od kwietnia do października. Po modernizacji przeprowadzonej w 2014 roku, palnik instalacji zasilany jest pyłem węgla brunatnego. Odstąpiono od zasilania palnika gazem ziemnym.

W ramach kontroli wykonano pomiary emisji zanieczyszczeń do powietrza. W ich wyniku stwierdzono przekroczenie dopuszczalnej emisji tlenków azotu. W związku z powyższym Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska określił karę bieżącą za wprowadzanie zanieczyszczeń do powietrza.

W trakcie kontroli stwierdzono, że wymagane w pozwoleniu na emisję pomiary emisji nie były w latach 2014-2015 roku prowadzone. W związku z tym zakład został zobowiązany do ich prowadzenia, a osoba odpowiedzialna ukarana karą grzywny.

MPWIK Sp. z o.o. w Łomży - Instalacja do współspalania biomasy oraz suszu osadowego

W 2016 roku Delegatura WIOŚ w Łomży nie prowadziła kontroli w zakresie ochrony powietrza.

Na terenie Oczyszczalni Miejskiej w Łomży, należącej do MPWIK Sp. z o.o. w Łomży eksploatowana jest instalacja do mineralizacji osadów, po procesie beztlenowej fermentacji osadów ściekowych.

Instalacja ma możliwość przeróbki i mineralizacji 7 000 ton osadów ściekowych rocznie.

Proces mineralizacji realizowany jest w dwóch etapach:

- suszenie osadów w suszarce taśmowej niskotemperaturowej
- współspalanie wysuszonych osadów i biomasy (trociny tartaczne)

Gazy spalinowe z procesu termicznej mineralizacji osadów są poddawane kilkustopniowemu oczyszczaniu. W celu ograniczenia emisji substancji odorowych, powstających w procesie suszenia,

zastosowano hermetyzację procesu i dezodoryzację z wykorzystaniem biofiltra. Termiczna mineralizacja wysuszonych osadów prowadzona jest w instalacji kotłowej wyposażonej w komorę dopalania z palnikiem na gaz ziemny. Podstawowym paliwem jest mieszanina wysuszonego osadu ściekowego z biomasą drzewną podawanych w proporcji 300 kg/godz. osadów i ok.90 kg/godz. biomasy.

Spalarnia posiada automatyczny system ciągłego pomiaru i rejestracji parametrów procesu i stężeń emitowanych zanieczyszczeń. W skład systemu wchodzi analizatory spalin wykonujące w sposób ciągły pomiary: O₂, pyłu, NO_x, SO₂, CO, HCl, HF, TOC, temperatury.

Wyniki pomiarów są rejestrowane i okresowo (2 razy w roku) przekazywane są do Delegatury w Łomży WIOŚ Białystok w postaci raportów miesięcznych. W 2016 roku nie wystąpiły przekroczenia dopuszczalnych emisji zanieczyszczeń do powietrza.

Poza pomiarami ciągłymi, prowadzone są pomiary okresowe. Wykonuje je akredytowane laboratorium zewnętrzne 2 razy w roku. Obejmują one, oprócz pomiarów emisji pyłu, dwutlenku siarki, tlenku węgla i tlenków azotu, pomiary emisji chlorowodoru, fluorowodoru i TOC oraz emisji metali ciężkich (kadm, antymon, arsen, ołów, chrom, kobalt, miedź, mangan, nikiel, wanad, tal, cyna, rtęć) i emisji dioksyn i furanów. W pomiarach okresowych nie wystąpiły przekroczenia wartości dopuszczalnych.

W 2016 roku przeprowadzono dwie kontrole planowe w zakresie SZWO i F-gazów:

1. TECH-SERWIS Jerzy Dariusz Romanowski, Jerzy Kapelko

Firma „TECH SERWIS” Jerzy Dariusz Romanowski, Jerzy Kapelko 18-400 Łomża, Szosa Zambrowska 41 jest spółką cywilną prowadzącą działalność w zakresie produkcji, naprawy i serwisowania urządzeń chłodniczych i klimatyzacyjnych, z wyłączeniem urządzeń przeznaczonych dla gospodarstw domowych.

Nie stwierdzono nieprawidłowości.

2. PRZEMKO PPHU Przemysław Biedrzycki

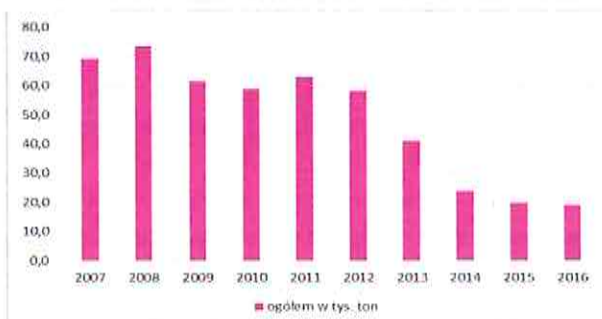
PRZEMKO PPHU Przemysław Biedrzycki prowadzi działalność w zakresie sprzedaży hurtowej i detalicznej dla przemysłu, handlu i gastronomii i transportu oraz produkcji urządzeń chłodniczych i usług z tym związanych.

Nie stwierdzono nieprawidłowości.

3. Gospodarka odpadami

3.1. Presje – Ilość wytwarzanych odpadów

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego ilość **wytworzonych odpadów (z wyłączeniem odpadów**



komunalnych) w Łomży w roku 2016r. wyniosła 18,9 tysiąca ton (w 2015 - 19,5 tys. ton), z czego 5,7 tys. ton unieszkodliwiono termicznie. Ilość tego typu odpadów w Łomży, w ostatnich 10 latach, sukcesywnie maleje.

Na zbliżonym w kolejnych latach poziomie, utrzymuje się natomiast ilość powstających w mieście **zmieszanych odpadów komunalnych**. W 2015 roku zebrano 17,2 tysięcy ton tych odpadów, z czego 13 tys. ton (ok. 76%) pochodziło z gospodarstw domowych (GUS, 2015 - brak danych dla 2016r.). Komunalne odpady zebrane w Łomży stanowiły niecałe 8% odpadów zebranych w całym województwie podlaskim.

Jednostka terytorialna	Odpady komunalne zebrane ogółem [Mg] (źródło: GUS)					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Powiat m. Łomża	18726,94	17 431,34	17 841,5	20 312,48	20 317,35	17 146,17
PODLASKIE - ogółem	232 576,08	236 957,61	229 048,12	233299,65	236 648,95	233 302,91
	w tym z gospodarstw domowych					
Powiat m. Łomża	14 794,51	14 207,16	14 793,13	17 169,85	17 134,10	13 005
PODLASKIE - ogółem	175 203,22	185 082,95	179 423,5	184 676,10	186 849,86	189 152,30

Na terenie Łomży nie istnieją instalacje do składowania i odzysku odpadów komunalnych. Składowanie i odzysk odpadów odbywa się poza terenem miasta. Zmieszane odpady komunalne są przetwarzane w Zakładzie Unieszkodliwiania i Przetwarzania Odpadów Komunalnych w Czartorii (gm. Miastkowo).

3.2. Stan – istniejące instalacje do odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych

Gospodarka odpadami w województwie podlaskim opiera się na wskazanych w WPGO na lata 2012 - 2017 regionach gospodarki odpadami (RGO). Odpady komunalne zmieszane, odpady z pielęgnacji terenów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych, przeznaczone do składowania, mogą być zagospodarowywane tylko i wyłącznie w ramach danego regionu. W każdym RGO wyznacza się instalacje regionalne, instalacje zastępcze oraz stacje przeładunkowe. W województwie podlaskim wydzielono cztery regiony gospodarki odpadami (RGO): Centralny, Południowy, Północny i Zachodni. W ramach tych regionów wydzielono obszary objęte projektami finansowanymi w ramach POIiŚ (Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko). Region Zachodni, do którego należy Powiat miasta Łomża, obejmuje 45 gmin zamieszkałych przez 329 300 osób (stan na 2011 r.)

W Zachodnim Regionie Gospodarowania Odpadami wydzielono dwa obszary:

- a) Obszar Czartoria (168 122 mieszkańców),
- b) Obszar Czerwony Bór (161 178 mieszkańców).

Powiat miasta Łomża według tego podziału należy do → Regionu Zachodniego → Obszaru Czartoria.

Główną instalacją do przetwarzania i unieszkodliwiania odpadów komunalnych na terenie Obszaru Czartoria jest oddany do użytkowania **Zakład Przetwarzania i Unieszkodliwiania Odpadów (ZPiUO) w Czartorii.**

Instalacjami zastępczymi dla nowej komory składowiska w ZPiUO w Czartorii w wypadku awarii, bądź innej przyczyny, z powodu której główna instalacja nie może przyjmować odpadów (zgodnie z Uchwałą Nr XIII/105/15 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 31 sierpnia 2015r. zmieniającą uchwałę w sprawie wykonania „Planu Gospodarki Odpadami Województwa Podlaskiego na lata 2012-2017”), są:

1. dla instalacji MBP: instalacja do mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych i wydzielenia ze zmieszanych odpadów komunalnych frakcji nadającej się w całości lub części do odzysku:
 - Zakład Przetwarzania i Unieszkodliwiania Odpadów (ZPiUO) w Czerwonym Borze,
 - Zakład Zagospodarowania Odpadów Koszarówka;
2. kompostownia na odpady zielone – brak funkcjonującej regionalnej instalacji, do czasu jej uruchomienia instalacja ZPiUO w Czerwonym Borze;
3. składowisko:
 - ZPiUO w Czerwonym Borze;
 - Składowisko Odpadów Komunalnych w m. Ratowo – Piotrowo (gmina Śniadowo),
 - Składowisko Odpadów Komunalnych w Korytkach Borowych (gmina Jedwabne);

- Składowisko Odpadów Komunalnych w m. Osipy Lepertowizna;
- Składowisko Odpadów Komunalnych w Uhowie

Na terenie powiatu m. Łomża nie są przewidziane **stacje przeładunkowe** współpracujące z instalacją w Czartorii.

Składowiska **nie spełniające** wymagań wynikających z przepisów ochrony środowiska prawa krajowego jak i wspólnotowego z dniem 31.06. 2012 roku zostały zamknięte. Na składowisku odpadów komunalnych w Czartorii dla miasta Łomży i gminy Miastkowo (kwatery VIII,IX,X) przyjmowanie odpadów zakończono z dn. 21.03.2011r. Składowisko to zgodnie z decyzją Marszałka Województwa Podlaskiego nr DOS-II.7241.2.14.2015 z dn. 12 sierpnia 2015r.(zmieniającą decyzję nr DIS.V.7241.2.1.2011 z dn. 7 marca 2012 r.) **zostało zamknięte**. W decyzji określono techniczny sposób zamknięcia składowiska odpadów wraz z harmonogramem prac.

Urząd Miejski w Łomży powiadomił Podlaskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska:

- pismem z dn. 18.04.2016r. o zakończeniu rekultywacji pola składowego nr X na składowisku odpadów w Czartorii. Rekultywacja przeprowadzona była w ramach programu „Rekultywacja gminnych składowisk odpadów komunalnych woj. podlaskiego – etap II”.
- pismem z dnia 27.10.2016r. o zakończeniu w dniu 23.06.2016r. rekultywacji kwater VIII i IX znajdujących się na zamkniętym składowisku odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Czartorii. Powierzchnia zrehabilitowanych kwater – ok. 4,06 ha.

W maju 2016 roku na składowisku w Czartorii wybuchł pożar. Pożar nie wywołał szkód w środowisku.

Monitoring składowisk odpadów:

Zasady prowadzenia monitoringu składowisk określa *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dn. 30 kwietnia 2013r. (Dz.U. z dn. 2 maja 2013r. Poz. 523) w sprawie składowisk odpadów. Prowadzący instalację, jest zobowiązany prowadzić monitoring składowiska według powyższego rozporządzenia oraz załącznika nr 3 do tego rozporządzenia określającego zakres parametrów wskaźnikowych oraz minimalną częstotliwość badań tych parametrów, w poszczególnych fazach eksploatacji składowiska odpadów.*

W 2016 roku monitoring składowisk odpadów w Czartorii prowadzony był w oparciu o badania:

składowisko eksploatowane:

1. wielkości opadu atmosferycznego,
2. poziomu i składu wód podziemnych (4 piezometry – 4 pomiary w roku),
3. ilości i jakości odcieków ze składowiska (1 studnia – 4 pomiary w roku),
4. składu gazu składowiskowego (12 pomiarów w roku z 5 studni odgazowujących zlokalizowanych na 2 kwaterach),
5. badaniu struktury i składu masy odpadów (1 pomiar w roku)

składowisko nieeksploatowane (zrekultywowane):

1. wielkości opadu atmosferycznego,
2. poziomu i składu wód podziemnych (4 piezometry – 2 pomiary w roku),
3. ilości i jakości odcieków ze składowiska (1 studnia – 2 pomiary w roku),
4. emisji i składu gazu składowiskowego.

Na obu częściach składowiska: eksploatowanej i nieeksploatowanej **nie przeprowadzono** badań osiadania składowiska, w oparciu o ustalone repery.

1. Wielkość opadu atmosferycznego podawana jest na podstawie pomiarów ze Stacji Opadowej Kurpie, pozyskanych z Oddziału IMGW-PIB w Krakowie, Dział Służby Pomiarowo – Obserwacyjnej w Białymstoku. Suma rocznego opadu w 2016 roku wyniosła: **741,5 mm/rok**.

2. WIOŚ przeprowadził ocenę jakości wody z piezometrów zgodnie z *Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 21 grudnia 2015r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych /Dz. U. z dn. 19 stycznia 2016r., poz. 85/*. Zgodnie z tym rozporządzeniem klasyfikacja elementów fizykochemicznych stanu wód podziemnych obejmuje 5 klas jakości wód podziemnych (I-V). **Klasy jakości wód podziemnych I, II i III oznaczają dobry stan chemiczny, a klasy IV i V oznaczają słaby stan chemiczny.** W pobranych próbkach przeprowadzono badania w zakresie 10 wskaźników chemicznych: odczyn pH, przewodnictwo właściwe, kadm, cynk, chrom, ołów, miedź, rtęć, ogólny węgiel organiczny (OWO) oraz wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne (WWA). Wyniki badań przedstawiono w tabelach.

- składowisko nieeksploatowane:

Ocena parametrów w wodach podziemnych pobranych z piezometrów w 2016r. :

Składowisko Odpadów Komunalnych w Czartorii - Korytkach Leśnych				
	Piezometr 1 (odpływ) rzędna 125,2	Piezometr 2 (odpływ) rzędna 126,28	Piezometr 3 (odpływ) rzędna 123,52	Piezometr 4 (dobudowany w 2011r.- dopływ do składowiska) rzędna 126,53
Klasa czystości	V	V	V	IV
Wskaźniki decydujące o klasyfikacji	ogólny węgiel organiczny - OWO	ogólny węgiel organiczny - OWO	ogólny węgiel organiczny - OWO, przewodnictwo właściwe,	OWO
Stan chemiczny	SŁABY	SŁABY	SŁABY	SŁABY

W 2016 r. o słabym stanie wody w piezometrach decydował wskaźnik: **ogólny węgiel organiczny (OWO)** świadczący o znacznej koncentracji związków organicznych w wodach podziemnych. Zawartość metali ciężkich i wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych (WWA) w wodach podziemnych przy badanym składowisku była najczęściej niska, nie przekraczała wartości charakterystycznych dla II klasy czystości i nie wpływała na klasyfikację.

- składowisko eksploatowane:

Ocena parametrów w wodach podziemnych pobranych z piezometrów w 2016r.

Składowisko Odpadów Komunalnych w Czartorii - Korytkach Leśnych				
	Piezometr 1 Rzędna 123,8	Piezometr 2 Rzędna 123,15	Piezometr 3 Rzędna 122,76	Piezometr 4 Rzędna 122,69
Klasa czystości	I	II	II	I
Wskaźniki decydujące o klasyfikacji		cynk, przewodność elektrolityczna, OWO	cynk	
Stan chemiczny	DOBRY	DOBRY	DOBRY	DOBRY

Wody podziemne pobrane z piezometrów zlokalizowanych na eksploatowanym składowisku charakteryzują się **dobrym stanem chemicznym**. Zawartość metali ciężkich oraz wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych- WWA- była niewielka. Badane parametry charakterystyczne były dla I – II klasy czystości.

3. W wodzie pobranej ze **studzienek odciekowych** na obu składowiskach (eksploatowanym oraz nieeksploatowanym) stwierdzono wysokie wartości przewodnictwa właściwego wskazującego na zawartość jonów mineralnych oraz wysoką wartość ogólnego węgla organicznego świadczącą o dużej zawartości w wodzie odciekowej związków organicznych. Ze względu na brak stosownego rozporządzenia dotyczącego oceny wód odciekowych nie przeprowadzono szczegółowej analizy i oceny tych wód.

4. Składowisko w Czartorii posiada odgazowanie bierne. W 2016 roku zarządzający wykonał pomiary stężenia i emisji gazu składowiskowego. (w fazie eksploatacji badanie te wykonano 12 x w roku z 5 studni odgazowujących, zlokalizowanych na 2 kwaterach).

5. Badanie struktury i składu masy odpadów zostało przeprowadzone w dn. 25.10.2016r. Pobrano próbkę odpadów i oznaczono jej skład (%):

- frakcja <10mm – poniżej 0,01
- odpady z tworzyw sztucznych – 60,0
- odpady z papieru i tektury – 5,0
- odpady metali – 5,0
- odpady szkła – 5,0
- odpady mineralne pozostałe – 10,0
- odpady materiałów tekstylnych – poniżej 0,01
- odpady organiczne pozostałe – 15,0
- odpady spożywcze pochodzenia zwierzęcego – poniżej 0,01
- odpady spożywcze pochodzenia roślinnego – poniżej 0,01.

3.3. Stan – odpady niebezpieczne

Powstające na terenie Łomży **odpady niebezpieczne** w większości, odbierane są przez specjalistyczne firmy i przekazywane do unieszkodliwienia lub wykorzystania poza granice administracyjne miasta. Od roku 2010, w związku z brakiem umocowań prawnych, WIOŚ Białystok nie prowadzi już ankietyzacji danych o ilości wytworzonych odpadów niebezpiecznych. Dane te zbierane są przez Urząd Marszałkowski w Białymstoku w Wojewódzkim Systemie Odpadowym (WSO). Do zadań WIOŚ należy natomiast kontrola podmiotów wytwarzających odpady niebezpieczne.

W 2016r. w bazie WSO (Wojewódzki System Odpadowy) zgromadzono informacje o **122 wytwórcach** odpadów niebezpiecznych z terenu powiatu miasta Łomża (dane na dzień 20.07.2017r.). Zbieraniem odpadów zajmowało się 4 podmioty, a odzyskiem – 1 podmiot. W 2016 roku zebrano dane od większej ilości podmiotów niż w latach ubiegłych (w 2015 roku dane przekazało tylko 66 wytwórców). Przeważnie były to jednak podmioty wytwarzające niewielką ilość odpadów niebezpiecznych, znacznie poniżej 1 tony.

Poniżej zestawiono wytwórców odpadów niebezpiecznych, którzy wytworzyli w 2016 r. największe ilości odpadów niebezpiecznych:

- Szpital Wojewódzki w Łomży	- 89,9359 Mg,
- Przedsiębiorstwo Handlowo – Usługowe ZACHARZEWSKI	- 43,9355 Mg,
- EKSPERT Sp. z o.o.	- 8,0000 Mg,
- Wojskowy Oddział Gospodarczy	- 5,9580 Mg,
- Przedsiębiorstwo Przemysłu Spożywczego PEPEES S.A.	- 2,1930 Mg.

Na terenie Łomży w 2016 roku wytworzono łącznie 176,1897 Mg odpadów niebezpiecznych, zebrano 63,6270 Mg i odzyskano 32,2470 Mg.

Zbieraniem odpadów zajmowały się 4 firmy. Najwięcej odpadów zebrał Zakład Usługowo-Handlowy Składnica Żłomu Pojazdów Jan Łuba – 32,2470 Mg.

Największą grupę odpadów niebezpiecznych wytworzonych w 2016 roku stanowiły:

- odpady z diagnozowania i profilaktyki lekarskiej,
- odpady paliw ciekłych,
- mieszanina odpadów z piaskowników i z odwadniania olejów w separatorach,

- odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej,
- odpady opakowaniowe zawierające pozostałości substancji niebezpiecznych,
- przepracowane oleje silnikowe, przekładniowe i smarowe.

W Łomży funkcjonują następujące systemy zbierania odpadów niebezpiecznych:

- prowadzone w szkołach, przedszkolach, obiektach handlowych, specjalnie zorganizowanych punktach zbieranie zużytych baterii, akumulatorów i świetlówek,
- przekazywanie zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego do punktów sprzedaży lub odbierania go przez firmy posiadające odpowiednie zezwolenie (wykaz firm: www.um.lomza.pl),
- organizacja punktów zwrotu przeterminowanych leków na terenie aptek i przychodni,
- przekazywanie zużytych olejów do organizacji odzysku poprzez firmy pośredniczące,
- organizowanie miejskich punktów zbierania odpadów niebezpiecznych.

Na terenie miasta pozostałe wytworzone odpady niebezpieczne zbierane są w następujący sposób:

- zbieranie zużytych opon odbywa się m. in. w punktach serwisowych, stacjach demontażu pojazdów, firmach eksploatujących pojazdy,
- zbieranie i transport odpadów z budowy, remontów i demontażu budynków zajmują się wytwórcy tych odpadów tj. firmy budowlane, remontowe lub demontażowe, osoby prywatne posiadające upoważnienia do prowadzenia tego rodzaju prac oraz specjalistyczne podmioty działające w zakresie zbierania i transportu odpadów,
- komunalne osady ściekowe są składowane, wykorzystywane rolniczo lub przeznaczane do rekultywacji terenów,
- system gospodarki odpadami opakowaniowymi opiera się na odpowiedzialności przedsiębiorców, wprowadzających swoje produkty w opakowaniach, za powstałe odpady opakowaniowe, na ustalonym prawnie obowiązku uzyskania określonego poziomu odzysku i recyklingu oraz na wdrażaniu monitoringu odpadów opakowaniowych w ramach prowadzonej sprawozdawczości.

3.4. Przeciwdziałania – działalność kontrolna

W 2016 roku Delegatura w Łomży Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Białymstoku przeprowadziła kontrole:

1. Zakład Gospodarowania Odpadami Sp. z o.o. ul. Akademicka 22, 18-400 Łomża zarządzający Zakładem Przetwarzania i Unieszkodliwiania Odpadów w Czartorii (ZPiUO). Kontrola przeprowadzona w dniach 10.10.-04.11.2016 roku, w zakresie przestrzegania przepisów ustawy o odpadach, w ogólnopolskim cyklu kontrolnym dotyczącym realizacji zadań Regionalnych Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych, w zakresie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

Na podstawie Uchwały NR 18/V/15 Rady Miejskiej Łomży z dn. 21 stycznia 2015r. w sprawie wyrażenia zgody na utworzenie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością Miasta Łomża „Zakład Gospodarowania Odpadami” oraz aktu notarialnego z dn. 22 stycznia 2015r. prowadzącym instalację ZPiUO w Czartorii, gm. Miastkowo został Zakład Gospodarowania Odpadami Sp. z o.o. w Łomży. Podmiot ten zastąpił dotychczasowego zarządzającego MPGKiM ZB w Łomży.

Stan formalno – prawny ZPiUO Sp. z o.o.:

- pozwolenie zintegrowane wydane przez Marszałka Województwa Podlaskiego: DIS-V.7222.1.1.2011 z dn. 28 lutego 2011r. ze zmianami w decyzjach: DIS-V.722.1.8.2011 z dn. 13.04.2013r.; DIS-IV.7222.1.1.2015 z dn. 4 lutego 2015r.; DIS-IV.7222.1.3.2015 z dn. 2 marca 2015r. ; DOS-II.7222.1.26.2015r.

- instrukcja prowadzenia składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne z wydzieloną kwaterą do składowania odpadów niebezpiecznych zatwierdzona przez Marszałka Województwa Podlaskiego decyzją DOS-II.7241.1.13.2015 z dn. 21 października 2015r.
- decyzja DIS-IV.7241.2.8.2015 z dn. 27 marca 2015r. udzielająca zgody na zamknięcie wydzielonej części składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne (kwatery nr 2).

W Zakładzie Przetwarzania i Unieszkodliwiania Odpadów w Czartorii (ZPiUO) podstawowe procesy przetwarzania odbywają się w: instalacjach do mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych (w tym sortownia i kompostownia), instalacji do składowania odpadów (składowisko) oraz instalacjach pomocniczych do przetwarzania odpadów wielkogabarytowych i budowlanych.

• Odpady poddawane są:

- przetwarzaniu w procesach: R 3 - recykling lub odzysk substancji organicznych, które nie są stosowane jako rozpuszczalniki (w tym kompostowanie i inne biologiczne procesy przekształcania); R 12 - wymiana odpadów w celu poddania ich któremukolwiek z procesów wymienionych w pozycji R1-R11,
- unieszkodliwianiu w procesach: D 5 – składowanie na składowisku w sposób celowo zaprojektowany; D 8 - obróbka biologiczna (kompostowanie).

• Nominalna roczna moc przerobowa dla poszczególnych instalacji wg pozwolenia zintegrowanego:

- sortownia – 37 500 Mg/rok,
- kompostownia - 14 000 Mg/rok,
- składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne - 32 000 Mg/rok
- składowisko odpadów niebezpiecznych – 1 200 Mg/rok.
- instalacja do demontażu odpadów wielkogabarytowych wraz z rozdrabniarką : plac uszczelniony folią PEHD o powierzchni 704m² – nie wyznaczono maksymalnej wydajności tej instalacji,
- instalacja do demontażu sprzętu AGD/RTV - nie wyznaczono maksymalnej wydajności tej instalacji, do czasu kontroli instalacja nie została uruchomiona,
- instalacja do przerobu odpadów budowlanych, zlokalizowana na placu o pow. 3530 m², wyposażona w przesiewacz wibracyjny, ładowarkę z chwytakiem i kruszarkę – nie wyznaczono maksymalnej wydajności tej instalacji.

Na terenie Zakładu Przetwarzania i Unieszkodliwiania Odpadów w Czartorii (ZPiUO) zaprojektowano 4 kwatery na odpady inne niż niebezpieczne i obojętne. Dotychczas wykonano dwie: nr 1 i nr 2. Od czasu uruchomienia Zakładu odpady składowano w kwaterze nr 2 (docelowa rzędna składowania wraz z okrywą rekultywacyjną (1,1m) ma wynosić 132m n.p.m.. Wg badania osiadania składowiska, górny poziom odpadów określono na 131,2-131,95 m n.p.m. co świadczy o całkowitym napełnieniu kwatery i konieczności jej zamknięcia. Odpady w eksploatowanej kwaterze składowane były do 20 stycznia 2015r. Decyzją DIS-IV.7241.2.8.2015 z dn. 27 marca 2015r. podmiot uzyskał zgodę na zamknięcie wydzielonej części składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne (kwatery nr 2).

Stwierdzono, że zarządzana przez Zakład Gospodarowania Odpadami instalacja w ZPiUO nie spełnia wymagań najlepszej dostępnej techniki lub technologii – BAT- z uwagi na brak możliwości przetworzenia biologicznego całej masy odpadów, wytworzonych w wyniku przetwarzania mechanicznego. Zgodnie z art. 204 ust. 1 ustawy Prawo Ochrony Środowiska instalacje wymagające pozwolenia zintegrowanego spełniają wymagania ochrony środowiska wynikające z BAT, a w szczególności nie mogą powodować przekroczenia granicznych wielkości emisyjnych. W okresie przejściowym proces kompostowania został przeniesiony do zamkniętej hali. Hala posiada możliwość aktywnego napowietrzania kompostu w środku hali przegrzarką mechaniczną . Hala o aluminiowej konstrukcji, wykończona trapezową blachą, znajduje się na placu przygotowania kompostu.

Na terenie ZPiUO w Czartorii trwają przygotowania do budowy nowej kompostowni spełniającej obowiązujące wymagania. Zakład uzyskał pozwolenie na budowę (nr 387/2015 z dn. 16.10.2015r.) obejmujące rozbudowę instalacji przetwarzania i unieszkodliwiania odpadów o instalację biologiczną przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych.

• Zgodnie z pozwoleniem zintegrowanym moc przerobowa instalacji wynosi 37 500 Mg. Wg danych ZGO Sp.z o.o. w ciągu pierwszych 3 kwartałów 2016 roku przyjęto 28 711,049 Mg. Zakładając stały i równomierny

dopływ odpadów w 4 kwartale można szacować, że do końca 2016 roku zakład przyjmie ok. 38 000 Mg odpadów. Wynika z tego, że instalacja nie posiada wolnych mocy przerobowych.

Naruszenia i nieprawidłowości stwierdzone w trakcie kontroli:

- brak możliwości przetworzenia biologicznego całej masy odpadów wytworzonych w wyniku przetwarzania mechanicznego.

Wydano zarządzenie pokontrolne nakładające obowiązek dostosowania procesu kompostowania odpadów, wytworzonych w procesie mechanicznej obróbki, do najlepszych dostępnych technologii BAT, z terminem realizacji – 31.12.2017r. i przekazania do WIOŚ pisemnej informacji o zakresie podjętych działań służących wyeliminowaniu wskazanych naruszeń do 31.12.2017r.

4. Promieniowanie elektromagnetyczne- PEM

4.1 Presje- Źródła emisji PEM

Pole elektromagnetyczne (PEM) jest zjawiskiem fizycznym złożonym z układu dwóch pól: elektrycznego (PE) i magnetycznego (PM). Zmiany pola elektrycznego i magnetycznego rozchodzą się w przestrzeni w postaci fal elektromagnetycznych.

W środowisku występują dwa rodzaje źródeł pól elektromagnetycznych: naturalne (pole magnetyczne Ziemi, pole wytwarzane przez wyładowania atmosferyczne, promieniowanie kosmiczne i promieniowanie Słońca) oraz sztuczne (powstające wokół radiolinii i wytwarzane przez instalacje służące do komunikacji za pomocą fal (np. stacje radarowe, anteny nadawcze radiowo – telewizyjne, aparaty CB-radio, stacje telefonii komórkowej), napowietrzne linie przesyłowe wysokiego napięcia, stacje elektroenergetyczne oraz urządzenia elektryczne codziennego użytku takie jak: telefony, kuchenki mikrofalowe, telewizory itp.).

Niewątpliwie najbardziej niebezpiecznymi źródłami PEM oddziałującymi negatywnie na środowisko i zdrowie są stacje radiowe i telewizyjne, nadajniki GSM, linie wysokiego napięcia.

W Polsce obowiązują przepisy ochronne związane z narażeniem na promieniowanie elektromagnetyczne dotyczące ochrony środowiska. Wartości dopuszczalne zostały określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz.U. Nr 192, poz. 1883).

Dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych wyznaczone zostały dla różnych zakresów częstotliwości z podziałem na obszary:

- terenów przeznaczonych pod budowę,
- miejsc dostępnych dla ludności.

Parametry pól określa się zależnie od częstotliwości. Dla małych częstotliwości rzędu kilku – kilkuset herców można zmierzyć zarówno wielkości składowej elektrycznej (natężenie określane w voltach na metr – V/m) jak i składowej magnetycznej (natężenie określane w amperach na metr – A/m). Dla wyższych częstotliwości (np. radiowych) jako parametr podaje się gęstość mocy (wyrażaną w watach na metr kwadratowy – W/m²). W każdym z dwóch przypadków można wyliczyć wielkość składowej elektrycznej i magnetycznej.

Zgodnie z art. 123 ustawy Prawo Ochrony Środowiska, oceny poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku dokonuje się w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, a Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska prowadzi okresowe badania poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku. Zasady prowadzenia badań określa Rozporządzenie Ministra Środowiska z dn. 12 listopada 2007r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. Nr 221, poz.1645).

4.2. Stan – Pomiar monitoringowe pól elektromagnetycznych w 2016 roku

Źródła emisji promieniowania elektromagnetycznego to w większości: stacje bazowe telefonii komórkowej oraz stacje nadawcze radiowo-telewizyjne. Ponadto znajdują się tu także obiekty i urządzenia radiokomunikacyjne, radiolokacyjne i radionawigacyjne, systemy radiowego dostępu abonenckiego SRDA oraz sieć elektroenergetyczna 400kV.

Programy pomiarowe są opracowywane w cyklach trzyletnich. W roku 2014 Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Białymstoku rozpoczął kolejny cykl pomiarowy (2014 – 2016) opracowany zgodnie z *Programem Państwowego Monitoringu Środowiska województwa podlaskiego na lata 2014-2016*. Program ten zakłada skoncentrowanie pomiarów na obszarach dostępnych dla ludności tj. w centralnych dzielnicach lub osiedlach miast o liczbie mieszkańców przekraczającej 50 tys. oraz w pozostałych miastach i na terenach wiejskich. Zakres prowadzenia badań obejmował pomiary natężenia składowej elektrycznej pola elektromagnetycznego w przedziale częstotliwości, co najmniej od 3 MHz do 3000 MHz.

W każdym roku, w ciągu 3 letniego cyklu badań, WIOŚ prowadził pomiary w 45 punktach pomiarowych rozmieszczonych równomiernie na terenie województwa podlaskiego. Badania wykonano za pomocą miernika do pomiaru pola elektromagnetycznego NMB 550 (nr B-0781) z sondą pola elektrycznego (EF-0391 i A – 0886) o zakresie częstotliwości 100 kHz – 3GHz, o zakresie odczytu 0,01 V/m – 100kV/m. W każdym z 45 punktów wykonano 2 godzinny pomiar z częstotliwością próbkowania co 1s.

Na terenie miasta Łomży wytypowano do badań w 2016 roku 5 punktów pomiarowych. Wyniki przeprowadzonych pomiarów zestawiono w tabeli:

Lokalizacja punktu kontrolnego	Średnia arytmetyczna zmierzonych wartości skutecznych natężeń pól elektromagnetycznych promieniowania elektromagnetycznego przy użyciu sondy EP-300 V/m	% wartości dopuszczalnej
ul. Broniewskiego / ul. Spółdzielcza	≤ 0,2	
ul. 3 Maja 2	≤ 0,2	
ul. Niemcewicza / ul. Śniadeckiego 3	0,36	5,1
ul. Staszica 21 / ul. Spokojną	≤ 0,2	
ul. Szeroka 1 / ul. Partyzantów	0,24	3,4

Na podstawie przeprowadzonych pomiarów należy stwierdzić, że **w żadnym z badanych punktów pomiarowych w Łomży nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych**. Zmierzone wartości składowej elektrycznej, w większości punktów pomiarowych w Łomży jak i w województwie podlaskim, stanowiły poniżej 10% normy dopuszczalnej. W 2016 roku najwyższe natężenie promieniowania elektromagnetycznego odnotowano przy ulicach Niemcewicza i Śniadeckiego. Na tle miasta jest to jedna z dwóch odnotowanych wartości, przekraczających granicę oznaczalności metody pomiarowej. Nie są to wartości wysokie, stanowią 5,1% dopuszczalnej normy.

Podsumowując badania przeprowadzone w latach 2014-2016 łącznie w 15 punktach pomiarowych w Łomży, najwyższą zmierzoną wartość (0,63 V/m) zanotowano w 2014 roku na osiedlu Armii Krajowej, przy ulicy Kazańskiej. **W pobliżu osiedla znajdują się dwa najwyższe maszty antenowe w Łomży: maszt przy Szosie Zambrowskiej i maszt przy osiedlu Medyk. Zaznaczyć należy, że w tym rejonie zlokalizowany jest Szpital Wojewódzki w Łomży oraz ciągle rozbudowywane, duże osiedla mieszkaniowe.**

4.3. Przeciwdziałania

Oddziaływanie pola elektromagnetycznego na organizm człowieka jest trudne do ustalenia, gdyż człowiek nie posiada – podobnie jak w przypadku promieniowania jonizującego – receptorów, które ostrzegąłyby go o jego istnieniu. Na dodatek skutki promieniowania nie są natychmiastowe. Skutki oddziaływania pola elektromagnetycznego na zdrowie człowieka to stosunkowo nowe zjawisko w dzisiejszym świecie. Jednoznaczne stwierdzenie wpływu, a szczególnie szkodliwego oddziaływania promieniowania elektromagnetycznego, na zdrowie człowieka **jest obecnie trudne do ustalenia (brak odpowiednich, długofalowych badań)**. Każdy organizm reaguje indywidualnie i posiada różną odporność na działanie tego rodzaju promieniowania. Warto wspomnieć, że pomimo dużej liczby badań doświadczalnych, nie udało się do tej pory ujednoczyć koncepcji dotyczących mechanizmów działania pól elektromagnetycznych na organizmy i ich elementy. Ważnym czynnikiem mającym wpływ na oddziaływanie promieniowania elektromagnetycznego na zdrowie człowieka są parametry tego pola, a także inne czynniki wynikające z warunków w których dochodzi do kontaktu człowieka z tym polem. Do istotnych parametrów należy zaliczyć:

- **odległość od źródła pola.**

- **sumaryczny czas oddziaływania różnych źródeł.** Ten czynnik w miarę wzrostu ilości źródeł promieniowania elektromagnetycznego staje się coraz bardziej istotny. Bowiem nawet jeśli z każdego ze źródeł będziemy korzystali krótko, ale będzie ich coraz więcej, to sumaryczny czas oddziaływania może okazać się nieobojętny dla naszego organizmu, szczególnie w przypadku ciągłego narażenia na promieniowanie, w domach mieszkalnych.

Przebywanie w pobliżu urządzeń będących emiterami promieniowania elektromagnetycznego, może mieć trudne do przewidzenia konsekwencje. Ponieważ jednoznaczna odpowiedź na pytanie, w jakim stopniu oddziaływanie promieniowania elektromagnetycznego na zdrowie człowieka w różnych warunkach jest szkodliwe, nie jest obecnie możliwa, **konieczna jest szczególna ostrożność i rozważa organów decyzyjnych przy wydawaniu pozwoleń na lokalizację nowych źródeł emisji PEM na terenach gęsto zaludnionych.**

5. Hałas

5.1. Hałas komunikacyjny

Do głównych źródeł hałasu tworzących klimat akustyczny Łomży należy głównie komunikacja drogowa. Miasto jest ważnym węzłem międzynarodowego transportu drogowego. Ogólna sieć dróg na terenie miasta to 105 km w tym:

Sieć dróg wojewódzkich - 8,772 km

Sieć dróg krajowych - 10,399 km

Sieć dróg powiatowych - 21,8 km i sieć dróg gminnych - 64,4 km.

W 2016 roku na terenie Łomży WIOŚ nie prowadził badań klimatu akustycznego. Pomiary wartości poziomów długookresowych wskaźników L_{DWN} oraz L_N , mające zastosowanie do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony przed hałasem przeprowadzono w Łomży, przy ulicy Wojska Polskiego, w 2015 roku.

Omówienie wyników badań zawiera „Informacja Podlaskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Białymstoku o stanie środowiska na terenie Łomży w 2015 roku” zamieszczona na stronie internetowej WIOŚ Białystok www.wios.bialystok.pl w zakładce - Publikacje.

Na podstawie wykonanych w 2015 roku pomiarów wskaźników L_{DWN} i L_N stwierdzono, że poziom L_{DWN} (hałas dziennie-wieczornonocny) wyniósł **72,8 dB**, co przekraczało dopuszczalne normy o **4,8 dB**, natomiast uśredniony poziom hałasu dla wszystkich nocy w roku - L_N wyniósł **65,6 dB**, co przekroczyło dopuszczalne normy o **6,6 dB**. **Stwierdzona uciążliwość hałasu zarówno w porze dnia jak i nocy jest w Łomży, przy ulicy Wojska Polskiego, bardzo wysoka.** Pomiary wykazały, że tereny mieszkalne zlokalizowane przy tej ulicy, podlegają presji wysokiego zagrożenia hałasem, wynikającym z dużego obciążenia ruchem tranzytowym i lokalnym oraz dużego udziału w ruchu pojazdów ciężkich. W dzień powszedni ulicą Wojska Polskiego przejeżdża średnio ok. 16,6 tys. pojazdów na dobę, a w weekendy 11,5 tys. pojazdów na dobę. Udział w ruchu pojazdów ciężarowych waha się od 26-27,5% w dni pracujące do 17,2- 19,4% w weekendy. **Szczególnie uciążliwy dla mieszkańców jest ruch pojazdów ciężarowych odbywający się nocą. Od godz. 22.00 do godz. 6.00 badaną ulicą przejeżdża średnio 707 pojazdów ciężarowych w tygodniu pracującym i 310 w weekendy.** Mimo obowiązującego zakazu przejazdu przez miasto pojazdów ciężarowych, obowiązującego od godziny 24.00 do godz. 5.00, ruch ten praktycznie maleje dopiero pomiędzy godz. 1.00 a 4.00.

Rozwiązaniem tej trudnej dla mieszkańców Łomży sytuacji, jest jak najszybsza budowa obwodnicy miasta. Doraźne działania, polegające na poprawie jakości nawierzchni, w niewielkim stopniu przyczyniają się do poprawy sytuacji. **Niezbędna jest również systematyczna kontrola odpowiednich służb przestrzegania przez kierujących pojazdami ciężarowymi, zakazu przejazdu przez miasto w godzinach nocnych.**

5.2. Hałas przemysłowy

Hałas przemysłowy nie stwarza w Łomży większych problemów. Systemy lokalizacji nowych inwestycji i sporządzania ocen ich oddziaływania na środowisko, kontroli i egzekucji nałożonych kar pozwalają na znaczne ograniczenia zasięgu rozprzestrzeniania tego rodzaju hałasu. Ważne jest również to, że dla źródeł hałasu przemysłowego, ze względu na ich stosunkowo niewielkie wymiary, istnieje wiele prostych możliwości ograniczenia emisji do środowiska przez zastosowanie skutecznych rozwiązań technicznych takich jak: tłumiki, obudowy dźwiękochłonne, zwiększenie izolacyjności akustycznej ścian czy stolarki okiennej pomieszczeń, w których pracują hałasujące maszyny.

W 2016 roku Delegatura WIOŚ w Łomży przeprowadziła na terenie Łomży 5 kontroli planowych w zakresie ochrony przed hałasem, nie było natomiast zgłoszeń o przeprowadzenie kontroli interwencyjnych.

Skontrolowano:

→ w zakresie emisji hałasu do środowiska, emisji gazów i pyłów do środowiska:

Przedsiębiorstwo Przemysłu Spożywczego „PEPEES” S.A. ul. Poznańska 121, 18-400 Łomża – przeprowadzona w okresie 02 – 20.12.2016 roku kontrola nie wykazała nieprawidłowości.

→ w zakresie nadzoru rynku – urządzenia emitujące hałas - 4 podmioty: „SANMET” Sp. Jawna MUŁA, Handel Detaliczny Artykułami Przemysłowymi B. Bojdo ul. Nowogrodzka 60, „DEMART” Sp. Jawna ul. Sikorskiego 219 A, „ARTECH – GARDEN” Serwis R. Hulisz ul. Towarowa 25. We wszystkich 4 podmiotach kontrolujący nie stwierdzili nieprawidłowości.

6. Ochrona środowiska przed awariami

Awarie zagrażające środowisku, mogą nastąpić zarówno na terenie zlokalizowanych w Łomży obiektów przemysłowych, jak również poza nimi. Zagrożenia takie mogą również powstać w wyniku wypadków kolejowych i drogowych z udziałem cystern i autocystern przewożących materiały niebezpieczne, a także na skutek rozszczelnień rurociągów transportujących gaz ziemny. Na terenie Łomży znajduje się 10 stacji paliw. Eksploatacja tych stacji stwarza zagrożenie dla środowiska (możliwość awarii zbiorników, pożar itp.). Główne jednak zagrożenie wynika z transportu paliw na zaopatrzenie tych obiektów.

Delegatura WIOŚ w Łomży prowadzi "Rejestr potencjalnych sprawców poważnych awarii". W rejestrze tym znajdują się aktualnie dwa zakłady położone na terenie miasta. Jeden z nich "GASPOL" S.A. Rozlewnia w Łomży, zgodnie z art. 248 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, ze względu na rodzaj i ilość magazynowanej substancji niebezpiecznej został zakwalifikowany, jako **zakład dużego ryzyka (ZDR) wystąpienia awarii**.

"GASPOL" S.A . Rozlewnia w Łomży

- gazy płynne LPG (łącznie) - 1200 Mg
- alkohol metylowy - 4 Mg

Ilość powyższa jest ilością maksymalną wynikającą z wielkości urządzeń magazynowych. W przewidywanych scenariuszach wydarzeń, w przypadku awarii, strefa zniszczeń i pożarów może wykroczyć znacznie poza teren zakładu. **Ze względu na położenie osiedli mieszkaniowych bezpośrednio przy granicy zakładu, znaczenie tego źródła zagrożenia jest niezmiernie istotne.**

Rozlewnia gazu wyposażona jest w instalacje sygnalizacyjne i urządzenia zabezpieczające. Zbiorniki nadziemne wyposażone są w instalację zraszaczową (klimatyczną) do ochładzania zbiorników oraz instalację gaśniczą - wodną. Instalacja klimatyczna uruchamiana jest ręcznie w pomieszczeniu pompowni p.poż, natomiast instalacja gaśnicza uruchamiana jest samoczynnie, kiedy temperatura przekroczy odpowiednie progi. W zakładzie pracuje stała instalacja do pomiaru, rejestracji i sygnalizacji koncentracji mieszanin gazów wybuchowych.

Inspekcja Ochrony Środowiska, corocznie przeprowadza w zakładzie kontrole mające na celu sprawdzenie przestrzegania przepisów ochrony środowiska, ze szczególnym uwzględnieniem ochrony środowiska przed poważnymi awariami. Kontrola kompleksowa przeprowadzona w dniach 09-20.12.2016 roku nie wykazała nieprawidłowości i naruszania przepisów ochrony środowiska.

VAN PUR Spółka Akcyjna w Warszawie, Oddział w Łomży

- amoniak - 3,5 Mg
- dwutlenek węgla - 60,0 Mg
- wodorotlenek sodu - 10,0 Mg
- kwas solny - 2,0 Mg

Amoniak jest podstawową substancją niebezpieczną znajdującą się na terenie zakładu, mogącą powodować zagrożenie podczas awarii połączonej z jego wyciekami. Zagrożenie to jest ograniczane za pomocą

środków technicznych i organizacyjnych. Instalacja chłodnicza browaru po rozbudowie pracuje w układzie chłodzenia pośredniego. Oznacza to, że czynnik roboczy, którym jest amoniak, znajduje się wyłącznie w obrębie maszynowni chłodniczej. Urządzenia technologiczne oraz wymagające chłodzenia pomieszczenia, chłodzone są przy użyciu ochłodzonego glikolu oraz wody lodowej. Eliminuje to obecność amoniaku w pomieszczeniach zamkniętych, gdzie stwarzać mógłby największe zagrożenie. Zawierający amoniak układ chłodniczy wyposażony jest w sygnalizację stanów awaryjnych urządzeń.

Pozostałe substancje to środki służące do utrzymania czystości i higieny urządzeń technologicznych. Zagrożenie ze strony tych środków ogranicza się do miejsca ich oddziaływania.

Browar posiada możliwości likwidacji awarii, które mogą zdarzyć się na jego terenie. Posiada instrukcję bezpieczeństwa pożarowego, do której dołączony został funkcjonujący wcześniej w zakładzie „Plan operacyjny likwidacji skutków nadzwyczajnych zagrożeń”. Browar posiada 8 przeszkolonych ratowników chemicznych. Posiadają oni stosowne dokumenty potwierdzające ukończenie szkolenia w zakresie ratownictwa chemicznego.

Kontrola przeprowadzona w czerwcu 2015 roku, w zakresie ochrony środowiska przed awariami nie wykazała nieprawidłowości. W 2016 roku podmiot nie był kontrolowany w tym zakresie.

WIT – POL W. Wronowski Stacja Paliw „MOYA” ul. Poznańska 21, 18-400 Łomża

Przeprowadzona w dniach 16 – 24.02.2016 roku kontrola wykazała, że podmiot nie poinformował WIOŚ Białystok o zamiarze przystąpienia do użytkowania **stacji paliw** oraz nie dokonał zgłoszenia instalacji w Urzędzie Miasta Łomża. Wydano zarządzenie pokontrolne, dokonano pouczenia.

Gazociągi

Do źródeł zagrożenia na terenie miasta należy zaliczyć gazociągi tranzytowe oraz gazowe sieci i instalacje. Zagrożenie może powstać w przypadku uszkodzenia i rozszczelnienia gazociągu lub instalacji. Na terenie Łomży długość czynnej sieci gazowej w kolejnych latach powoli, ale systematycznie wzrasta. W 2015 roku długość ta wyniosła 64 070 m, w 2014 roku - 62444 m, a w 2013 roku było to 59 738 m. Odbiorcami gazu jest coraz większa ilość mieszkańców. Czynnych przyłączy do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych było w 2015 roku – 1 988, w 2014 roku - 1 939, a w 2013r. było to 1 804 sztuk. W 2015 roku z sieci gazowej korzystało w Łomży 12 871 osób. (GUS,2015, brak danych za 2016r.).

W 2016 roku nie notowano w Łomży zdarzeń o charakterze poważnych awarii związanych z gazociągami.

Transport

Poważne źródło zagrożenia na terenie Łomży, oceniane nawet na większe niż pochodzące od obiektów stacjonarnych, mogą stwarzać katastrofy kolejowe oraz wypadki drogowe środków transportu, przewożących materiały niebezpieczne. Szczególnie groźne są awarie w rejonach przepraw mostowych (na Narwi i Łomżycze), które grożą bezpośrednim zanieczyszczeniem rzek. Zanieczyszczeniem, szczególnie Łomżyczką, grozi w zasadzie każde zdarzenie na terenie miasta powodujące spływ do rzeki zarówno produktów ewentualnej awarii jak też zanieczyszczeń (w tym ropopochodnych) powstających podczas normalnej eksploatacji ulic i parkingów na terenie miasta. W celu zminimalizowania zanieczyszczenia wód w Łomży na 24 z 28 wylotów kanalizacji deszczowej (5 do Narwi i 23 do Łomżyczki) wykonano separatory oczyszczające wody

deszczowe. Badania wód, zgodnie z obowiązującymi przepisami, prowadzi się tylko z urządzeń oczyszczających o przepustowości nominalnej większej jak 300 l/s. Parametry takie posiada 1 separator przy wylocie W19 (ul. Poznańska przy ul. Spokojnej). Przeprowadzone w 2016 roku dwukrotnie badania wód opadowych z tego kolektora nie wykazały przekroczeń wartości dopuszczalnych zarówno w zakresie stężenia substancji ropopochodnych jak i zawiesiny.

Zdarzenia o znamionach poważnych awarii:

W roku 2016 na terenie Łomży zdarzeń o znamionach poważnej awarii nie odnotowano.

7. Działalność kontrolna WIOŚ

W rejestrze Delegatury w Łomży WIOŚ Białystok znajduje się **170 podmiotów** z terenu miasta Łomży, kontrolowanych w związku z oddziaływaniem na środowisko. W związku z ciągłym poszerzaniem zakresu obowiązków kontrolnych WIOŚ ustalono cele kontroli wskazane przez GIOŚ (m.in.), które realizowano:

- sprawdzenie dotrzymania warunków decyzji dotyczących gospodarowania odpadami,
- ograniczenie emisji zanieczyszczeń wprowadzanych do powietrza ze źródeł energetycznych i technologicznych, zlokalizowanych w pobliżu obszarów NATURA 2000,
- poprawa przestrzegania wymagań ochrony środowiska w rolnictwie, w szczególności na obszarach szczególnie narażonych na zanieczyszczenia związkami azotu pochodzenia rolniczego (OSN)
- ograniczenie emisji do wód powierzchniowych i ziemi substancji zawartych w ściekach technologicznych, opadowych, a także substancji szczególnie szkodliwych wprowadzanych do kanalizacji,
- sprawdzanie realizacji obowiązków wynikających z konieczności przeciwdziałania poważnym awariom oraz przepisów dotyczących substancji i preparatów REACH,
- eliminowanie nielegalnej działalności w zakresie recyklingu pojazdów oraz zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego,
- sprawdzenie przestrzegania wymagań ustawy o bateriach i akumulatorach,
- sprawdzenie spełniania zasadniczych wymagań ochrony środowiska przez wyroby wprowadzane na rynek,
- ograniczenie uciążliwości związanych z pozanormatywną emisją hałasu do środowiska.

W roku 2016 na terenie Miasta Łomży Inspekcja WIOŚ przeprowadziła 28 kontroli :

- 5 kontroli kompleksowych : w 4 nie stwierdzono naruszeń prawa ochrony środowiska, w 1 wydano zarządzenie pokontrolne oraz wystąpiono do Urzędu Marszałkowskiego.
- 15 kontroli problemowych: w trakcie 9 kontroli nie stwierdzono naruszeń prawa ochrony środowiska; w 2 przypadkach na podmioty nałożono mandat karny. W trakcie kontroli problemowych wydawano stosowne zarządzenia pokontrolne, dokonywano pouczeń i instruktaży.

- 8 kontroli interwencyjnych: w trakcie 3 kontroli nie stwierdzono naruszeń prawa ochrony środowiska, 5 kontroli interwencyjnych okazało się uzasadnionych. W tych przypadkach wydano zarządzenie pokontrolne, dokonywano pouczeń i instruktaży.

7.1. Kontrole kompleksowe

→ w zakresie gospodarki odpadami:

1. „EKO – KAR” Firma recyklingowa A. Karwowska ul. Sikorskiego 164, 18-400 Łomża – przeprowadzona w okresie 18 – 22.03.2016 roku kontrola nie wykazała nieprawidłowości.
2. Zakład Gospodarowania Odpadami Sp. z o.o. ul. Akademicka 22, 18-400 Łomża – przeprowadzona w okresie 10.10. – 04.11.2016 roku kontrola wykazała brak możliwości przetworzenia biologicznego całej masy odpadów, wytworzonych w wyniku przetwarzania mechanicznego. Wystąpiono do Urzędu Marszałkowskiego, wydano zarządzenie pokontrolne.

→ w zakresie emisji hałasu do środowiska, emisji gazów i pyłów do środowiska:

1. Przedsiębiorstwo Przemysłu Spożywczego „PEPEES” S.A. ul. Poznańska 121, 18-400 Łomża – przeprowadzona w okresie 02 – 20.12.2016 roku kontrola nie wykazała nieprawidłowości.

→ w zakresie emisji gazów i pyłów do powietrza, kontrola jakości danych dostarczanych przez prowadzących instalację w ramach Krajowego Rejestru Uwalniania i Transferu Zanieczyszczeń:

1. Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Łomży Sp. z o.o. ul. Kopernika 9a, 18-400 Łomża – przeprowadzona w okresie 06 – 20.12.2016 roku kontrola nie wykazała nieprawidłowości.

→ w zakresie przeciwdziałania poważnym awariom:

1. GASPOL S.A. Warszawa Region Wschodni, Rozlewnia w Łomży ul. Al. J. Piłsudskiego 135, 18-400 Łomża – przeprowadzona w okresie 09 – 20.12.2016 roku kontrola nie wykazała nieprawidłowości.

7.2. Kontrole problemowe

→ w zakresie nadzoru rynku – urządzenia emitujące hałas:

1. „SANMET” Sp. Jawna MUŁA, Al. Legionów 56, 18-400 Łomża – przeprowadzona w dniach 01 – 02.02.2016 roku kontrola nie wykazała nieprawidłowości.
2. Handel Detaliczny Artykułami Przemysłowymi B. Bojdo ul. Nowogrodzka 60, 18-400 Łomża – przeprowadzona w okresie 20 – 27. 04.2016 roku kontrola nie wykazała nieprawidłowości.
3. „DEMART” Sp. Jawna ul. Sikorskiego 219 A, 18-400 Łomża – przeprowadzona w okresie 26 – 31.08.2016 roku kontrola nie wykazała nieprawidłowości.
4. „ARTECH – GARDEN” Serwis R. Hulisz ul. Towarowa 25, 18-400 Łomża – przeprowadzona w okresie 12 – 16.12.2016 roku kontrola nie wykazała nieprawidłowości.

→ w zakresie przeciwdziałania poważnym awariom:

1. WIT – POL W. Wronowski Stacja Paliw „MOYA” ul. Poznańska 21, 18-400 Łomża – przeprowadzona w dniach 16 – 24.02.2016 roku kontrola wykazała, że podmiot nie poinformował WIOŚ o zamiarze przystąpienia do użytkowania stacji paliw oraz nie dokonał zgłoszenia instalacji w Urzędzie Miasta Łomża. Wydano zarządzenie pokontrolne i dokonano pouczenia.

→ w zakresie kontroli przestrzegania przepisów o użytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym:

1. „UNITECHNIK” Sp. z o.o. ul. Stary Rynek 10, 18-400 Łomża – przeprowadzona w okresie 08 – 11.03.2016 roku kontrola wykazała, że podmiot nie złożył sprawozdania o użytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym. Nałożono mandat w kwocie 400 zł, przeprowadzono instruktaż.

→ w zakresie ochrony powietrza, pomiar emisji:

1. **Przedsiębiorstwo Budownictwa Komunikacyjnego Sp. z o.o. ul. Sikorskiego 156, 18-400 Łomża** – przeprowadzona w okresie 13.05. – 10.06.2016 roku kontrola wykazała brak pomiarów emisji zanieczyszczeń do powietrza, przekroczenie emisji NO₂. Wydano decyzję o karze bieżącej, nałożono na podmiot mandat w wysokości 200 zł. Wydano zarządzenia pokontrolne.

→ w zakresie kontroli stacji demontażu pojazdów, recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji:

1. **Zakład Usługowo Handlowy Składnica Złomu Pojazdów J. Luba ul. Poznańska 118, 18-400 Łomża** – przeprowadzona w okresie 14 – 29.06.2016 roku kontrola nie wykazała nieprawidłowości.

2. **„TRANS – ZŁOM” E. Filipkowska ul. Wojska Polskiego, 18-400 Łomża** – przeprowadzona w okresie 23 – 28.06.2016 roku kontrola wykazała przekroczenie dopuszczalnej ilości wytwarzanych odpadów. Wydano decyzję o karze.

→ w zakresie przestrzegania wymogów ustawy o bateriach i akumulatorach:

1. **„iSpeed” s.c. M. A. Winko, R. Lemański; ul. Księżnej Anny 23/9, 18-400 Łomża** – przeprowadzona w dniach 17 – 28.06.2016 roku kontrola nie wykazała nieprawidłowości.

→ w zakresie gospodarki wodnościekowej:

1. **Gmina Łomża ul. Marii Skłodowskiej Curie 1a, 18-400 Łomża, Oczyszczalnia ścieków w Mikołajkach** – przeprowadzona w dniach 17 – 22.06.2016 roku kontrola wykazała, że nie przekazywano do WIOŚ wyników badań automonitoringowych ścieków. Wydano zarządzenie pokontrolne, dokonano pouczenia.

→ w zakresie spełniania wymagań ochrony środowiska przez zakład (na wniosek kontrolowanego):

1. **Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Usługowo-Handlowe „Rogowski” s.c. B. Cholewska i K. Łukasik ul. Spółdzielcza 9, 18-400 Łomża** – przeprowadzona w okresie 22.07 – 04.08.2016 roku kontrola wykazała nieterminowe przekazanie zbiorczego zestawienia danych o odpadach za 2015 rok. Wydano zarządzenie pokontrolne, dokonano pouczenia i instruktażu. Wydano zaświadczenie o spełnianiu wymagań ochrony środowiska przez przedsiębiorstwo.

→ w zakresie obrotu drewnem i produktami z drewna:

1. **Nadleśnictwo Łomża ul. Nowogrodzka 60, 18-400 Łomża** – przeprowadzona w okresie 16 – 26.09.2016 roku kontrola nie wykazała nieprawidłowości.

→ w zakresie kontroli przestrzegania przepisów w zakresie używania czynników chłodniczych oraz obrotu nimi:

1. **„TECH SERWIS” ul. Szosa Zambrowska 41, 18-400 Łomża** – przeprowadzona w okresie 03.11 – 13.12.2016 roku kontrola nie wykazała nieprawidłowości.

2. **„PRZEMKO” Przedsiębiorstwo Produkcyjno – Handlowo – Usługowe P. Biedrzycki ul. Spokojna 9c, 18-400 Łomża** – przeprowadzona w okresie 04.11 – 22.12.2016 roku kontrola nie wykazała nieprawidłowości.

7.3. Kontrole interwencyjne

→ w zakresie nadzoru rynku :

1. **„FARBEX” K. Tarkowski i Wspólnicy Sp. Jawna 06-400 Ciechanów, Al. Legionów 102, 18-400 Łomża** - przeprowadzona w dniach 19 – 21.01.2016 roku kontrola nie wykazała nieprawidłowości.

→ w zakresie gospodarki wodnościekowej :

1. **PH „KONRAD” K. Przeździecki ul. Poligonowa 28 C, 18-400 Łomża** - przeprowadzona w okresie 29.02. – 02.03.2016 roku kontrola wykazała zanieczyszczenie terenu ściekami z mycia pojazdów. Wydano zarządzenia pokontrolne oraz dokonano pouczenia.

2. **Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. ul. Zjazd 23, 18-400 Łomża** – przeprowadzona w okresie 08 – 13.06.2016 roku kontrola nie wykazała nieprawidłowości.

→ w zakresie gospodarki odpadami:

1. **Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Łomży Sp. z o.o. Al. J. Piłsudskiego 88, 18-400 Łomża** – przeprowadzona w dniu 24.03.2016 roku kontrola nie wykazała nieprawidłowości.

2. Zakład Gospodarowania Odpadami Sp. z o.o. ul. Akademicka 22, 18-400 Łomża – przeprowadzona w okresie 26 – 31.05.2016 roku kontrola w związku z krótkotrwałym pożarem na składowisku w Czartorii, wykazała brak jego wpływu na pogorszenie stanu środowiska.

→ w zakresie ochrony powietrza:

1. Z.P.U.H. „TARTAK Łomża” Sp. z o.o. ul. Sikorskiego 166, 18-400 Łomża – Przeprowadzona w okresie 07 – 08.04.2016 roku kontrola wykazała emisję pyłów i trocin z nieszczelnego rurociągu linii transportu pneumatycznego z hali traków do zasobnika wiórów. Wydano zarządzenia pokontrolne.

2. „WILROBI” Sp. z o.o. ul. Nowogrodzka 157 H, 18-400 Łomża – przeprowadzona w okresie 02 – 12.09.2016 roku kontrola wykazała brak przekazywania wyników pomiarów automonitoringowych. Wydano zarządzenie pokontrolne, dokonano pouczenia.

→ w zakresie gospodarki odpadami, ochrony powietrza :

1. Usługi Stolarskie J. Galiński ul. Leśna 10, 18-400 Łomża – przeprowadzona w dniu 24.06.2016 roku kontrola wykazała spalanie odpadów poza instalacją. Wydano zarządzenia pokontrolne, dokonano pouczenia.

Szczegółowe omówienie kontroli zawarto w rozdziałach dotyczących poszczególnych zagadnień.

Sporządzono:

KIEROWNIK DZIAŁU
MONITORINGU ŚRODOWISKA

mgr inż. Alicja Godula

Dział Monitoringu Delegatury w Łomży
WIOŚ Białystok

Zatwierdzam:

mgr inż. Waldemar Gołaszewski
Kierownik Delegatury w Łomży

Z up. Podlaskiego Wojewódzkiego
Inspektora Ochrony Środowiska

Waldemar Gołaszewski
mgr inż. Waldemar Gołaszewski
Kierownik Delegatury
w Łomży

